

1997. évi CLV. törvény

a fogyasztóvédelemről¹

Hatályos: 2022. 05. 28. – 2022. 07. 25.

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy olyan szabályozás jöjjön létre, amely biztosítja a fogyasztói érdekek – különösen a biztonságos áruhoz és szolgáltatáshoz, a vagyoni érdekek védelméhez, a megfelelő tájékoztatáshoz és oktatáshoz, a hatékony jogorvoslathoz, továbbá az egyesületeken keresztül történő fogyasztói érdekképviselőhöz fűződő érdekek – védelmét, valamint az érvényesítésükhöz szükséges intézményrendszer továbbfejlesztését, a következő törvényt alkotja:²

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS ÉS A FOGYASZTÓI ÉRDEKVÉDELMET BIZTOSÍTÓ RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

Általános rendelkezések

A törvény hatálya

1. §³ (1) E törvény hatálya – a (2) bekezdésben meghatározott eltéréssel – a vállalkozások azon tevékenységére terjed ki, amely a fogyasztókat érinti vagy érintheti.

(2)⁴ E törvény hatálya nem terjed ki a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által felügyelt tevékenységet folytató szervezeteknek, személyeknek MNB által felügyelt tevékenységére (a továbbiakban: pénzügyi szolgáltatási tevékenység).

Értelmező rendelkezések

2. §⁵ E törvény alkalmazásában:

a)⁶ *fogyasztó*: az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy, aki árut vesz, rendel, kap, használ, igénybe vesz vagy az áruval kapcsolatos kereskedelmi kommunikáció, ajánlat címzettje. A békéltető testületre vonatkozó szabályok alkalmazásában – a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2013. május 21-i [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) alkalmazásának kivételével – fogyasztónak minősül a fentiekben túlmenően az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységi körén kívül eső célok érdekében eljáró, külön törvény szerinti civil szervezet, egyházi jogi személy, társasház, lakásszövetkezet, mikro-, kis- és középvállalkozás is, amely árut vesz, rendel, kap, használ, igénybe vesz vagy az áruval kapcsolatos kereskedelmi kommunikáció, ajánlat címzettje. A belső piacon belül a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye alapján történő indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozással és a megkülönböztetés egyéb formáival szembeni fellépésről, valamint a [2006/2004/EK és az \(EU\) 2017/2394 rendelet](#), továbbá a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2018. február 28-i (EU) 2018/302 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2018/302 rendelet] alkalmazásában fogyasztónak minősül a fentiekben túlmenően az (EU) 2018/302 rendelet szerint vevőnek minősülő vállalkozás is,

b) *vállalkozás*: aki az 1. § szerinti tevékenységet önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében végzi,

c) *gyártó*:

ca) a terméknek az Európai Gazdasági Térségben letelepedett üzletszerű előállítója, termelője, helyreállítója vagy felújítója, illetve aki a terméken elhelyezett nevével, védjegyével vagy egyéb megkülönböztető jelzés alkalmazásával önmagát a termék gyártójaként tünteti fel; vagy

cb) a gyártónak az Európai Gazdasági Térségben letelepedett meghatalmazott képviselője, ha maga a gyártó nem az Európai Gazdasági Térségben letelepedett; ilyen képviselő hiányában az importáló,

d) *forgalmazó*: az a vállalkozás, amely a terméket közvetlenül a fogyasztó részére forgalmazza,

e)⁷ *fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesület*: az egyesülési jogról szóló törvény alapján létrehozott egyesület, ha az alapszabályában meghatározott célja a fogyasztók érdekeinek védelme, e célnak megfelelően legalább két éve működik, és természetes személy tagjainak száma legalább ötven fő, továbbá az ilyen egyesületek szövetsége,

f) *termék*: minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ide nem értve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt – és a dolog módjára hasznosítható természeti erő,

g) *szolgáltatás*: termék, ingatlan vagy vagyoni értékű jog értékesítésén kívül minden olyan – ellenszolgáltatás fejében végzett – tevékenység, amely a megrendelő, illetve megbízó igényének kielégítésére valamely eredmény létrehozását, teljesítmény nyújtását vagy más magatartás tanúsítását foglalja magában,

h)⁸ *közszolgáltatás*: külön törvény alapján termékértékesítési vagy szolgáltatásnyújtási kötelezettség hatálya alá tartozó vállalkozás által e kötelezettség alapján nyújtott víziközmű-szolgáltatás, távhőszolgáltatás, települési szilárd és folyékony hulladék

rendszeres begyűjtésére, gyűjtésére, elszállítására és elhelyezésére irányuló szolgáltatás, elektronikus hírközlési szolgáltatás, postai szolgáltatás, villamos energia egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó részére villamosenergia-vásárlási szerződés vagy hálózathasználati szerződés alapján nyújtandó szolgáltatás, valamint földgáz egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó részére földgáz-kereskedelmi szerződés vagy elosztóhálózat-használati szerződés alapján nyújtandó szolgáltatás,

i)⁹ *fogyasztói csoport*: a szervezők – díjazás ellenében történő – közreműködésével a csoport tagjai pénzének összegyűjtésén alapuló minden olyan csoport, amelynek célja, hogy minden tagja az általa előre meghatározott dolog tulajdonjogát a tagok befizetéseiből, előre meghatározott időtartamon belül – véletlenszerű vagy többletfeltételek vállalásától függő kiválasztás útján – a csoport segítségével megszerezze,

j)¹⁰ *adásvételi szerződés*: a Polgári Törvénykönyv szerinti adásvételi szerződés, valamint minden olyan szerződés is, amelynek áruk és szolgáltatások egyaránt tárgyát képezik,

k)¹¹ *szolgáltatási szerződés*: az adásvételi szerződéstől eltérő bármely olyan szerződés, amelynek értelmében a vállalkozás a fogyasztó részére szolgáltatást nyújt vagy szolgáltatás nyújtását vállalja, a fogyasztó pedig megfizeti vagy vállalja, hogy megfizeti a szolgáltatás díját,

l) *áru*: a termék, az ingatlan és a vagyoni értékű jog, valamint a szolgáltatás,

m) *eladási ár*: a termék egy egységére vagy adott mennyiségére vonatkozó ár,

n)¹² *egységár*: a termék e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott mértékegységére vonatkozó ár,

o)¹³ *békéltető testület*: tartós alapon létrejött, a fogyasztói jogviták alternatív vitarendezési eljárás keretében történő rendezésével foglalkozó szervezet, amelyet az e törvényben meghatározott szerv (személy) nyilvántartásba vett,

p)¹⁴ *online adásvételi vagy online szolgáltatási szerződés*: olyan adásvételi vagy szolgáltatási szerződés, amelynek értelmében a vállalkozás vagy annak közvetítője egy honlapon vagy egyéb elektronikus eszközön keresztül kínál megvételre valamilyen árut vagy kínál igénybevételre valamilyen szolgáltatást, és a fogyasztó az adott honlapon vagy egyéb elektronikus eszközön keresztül rendeli meg az árut vagy szolgáltatást,

q) *kereskedelmi kommunikáció*: a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben ekként meghatározott fogalom,

r) *forgalmazás*: valamely termék vállalkozás által – értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára ellenérték fejében vagy ingyenesen – történő rendelkezésre bocsátása, ideértve a fogyasztó számára történő felkínálást is,

s)¹⁵ *fogyasztói jogvita*: a fogyasztó és a vállalkozás közötti adásvételi vagy szolgáltatási szerződés megkötésével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy, valamint a fogyasztó és a vállalkozás között külön megkötésre kerülő adásvételi vagy szolgáltatási szerződés hiányában a termék minőségével, biztonságosságával, a termékfelelősségi szabályok alkalmazásával, a szolgáltatás minőségével összefüggő vitás ügy,

t)¹⁶ *belföldi fogyasztói jogvita*: adásvételi vagy szolgáltatási szerződés kapcsán felmerülő olyan jogvita, amely esetében a fogyasztó a termék vagy a szolgáltatás megrendelésének időpontjában Magyarországon rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, és a vállalkozás rendelkezik Magyarországon székhellyel, telephellyel, fiókteleppel,

u)¹⁷ *határon átnyúló fogyasztói jogvita*: adásvételi vagy szolgáltatási szerződés kapcsán felmerülő olyan jogvita, amely esetében az érintett fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye Magyarországon található, és a vállalkozás székhelye, telephelye, letelepedési helye ettől eltérő európai uniós tagállamban van, vagy az érintett fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye más európai uniós tagállamban található, és a vállalkozás székhelye Magyarországon van,

v) *szexuális termék*: olyan birtokba vehető forgalomképes dolog, amelynek elsődleges célja a szexuális ingerkeltés, különösen amely nemi aktust vagy egyéb szexuális cselekményt nyíltan ábrázol, illetve emberi testet, testrészt szexuális ingerkeltésre alkalmas módon vagy szexuális ingerkeltés céljából ábrázol, ideértve a – rendeltetése szerint – szexuális ingerkeltésre szolgáló, nemi aktus vagy egyéb szexuális cselekmény során alkalmazható eszközt is, a fogamzásgátlás céljából alkalmazható eszköz kivételével,

w) *dohánytermék*: a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló törvényben ekként meghatározott fogalom,

x)¹⁸ *online felület*: a fogyasztóvédelmi jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről és a [2006/2004/EK rendelet](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. december 12-i (EU) 2017/2394 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU) 2017/2394 rendelet] 3. cikk 15. pontjában meghatározott fogalom,

y)¹⁹ *ellátási lánc*: az e törvény hatálya alá tartozó azon folyamatok összessége, amelyek szereplői közvetlen vagy közvetett hatással vannak a fogyasztóknak értékesítésre szánt termék előállítására, tárolására, forgalomba hozatalára és felhasználására,

z)²⁰ *gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló [2016. évi CXXX. törvény \(a továbbiakban: Pp.\) 7. § \(1\) bekezdés 6. pontjában](#) meghatározott szervezet, ide nem értve azt a szervezetet, amelyet a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank felügyel.

II. Fejezet²¹

3–5. §

III. Fejezet²²

6. §²³7. §²⁴7/A. §²⁵*IV. Fejezet**A forgalmazással, illetve a szolgáltatásnyújtással összefüggő különös követelmények²⁶*

8. §²⁷ A közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás a számla Posta Elszámoló Központon keresztüli készpénzbefizetéssel történő kiegyenlítését, valamint – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a számla nyomtatott példányának egyszeri kiadását külön díj fizetéséhez nem kötheti.

9–11. §²⁸12. §²⁹13. §³⁰*Az ár feltüntetése*

14. §³¹ (1) A fogyasztót – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a külön jogszabályban meghatározottak szerint írásban tájékoztatni kell a fogyasztóknak megvételre kínált termék eladási áráról és egységáráról, illetve a szolgáltatás díjáról.

(2) Nem kell alkalmazni e § rendelkezéseit az árverés útján értékesítendő termékekre, ha annak kikiáltási (induló) árát az árverési tájékoztató meghatározza.

(3) Az eladási árat, az egységárat, illetve a szolgáltatás díját egyértelműen, könnyen azonosíthatóan és tisztán olvashatóan kell feltüntetni.

(4)³² Az eladási árat és az egységárat, illetve – határon átnyúló szolgáltatásnyújtás kivételével – a szolgáltatás díját Magyarország törvényes fizetőeszközében kifejezve, a fizetőeszköz nemét (forint) vagy annak rövidítését (Ft) megjelölve kell feltüntetni.

(5) A termék eladási áráként és egységáráként, illetve a szolgáltatás díjaként a fogyasztó által ténylegesen fizetendő, az általános forgalmi adót és egyéb kötelező terheket is tartalmazó árat kell feltüntetni.

(6)³³ Ha a termékre vonatkozó kereskedelmi kommunikáció megjelöli a termék eladási árát – amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik –, az egységárat is meg kell adni.

(7) Több eladási ár vagy szolgáltatási díj egyidejű feltüntetése esetén a vállalkozás köteles a feltüntetett legalacsonyabb eladási ár vagy szolgáltatási díj felszámítására.

A csomagolás

15. § (1)³⁴ A terméket úgy kell csomagolni, hogy a csomagolás óvja meg a termék minőségét, könnyítse meg szállítását, ne befolyásolja hátrányosan a termék minőségét vagy mennyiségét.

(2)³⁵ A termék csomagolására jogszabály további előírásokat határozhat meg.

Különös felelősségi szabályok³⁶

16. §³⁷ (1)³⁸ A csomagolásra vonatkozó rendelkezések megtartására a gyártó, az ár feltüntetésére vonatkozó rendelkezések megtartására a forgalmazó, illetve a szolgáltatást értékesítő vállalkozás köteles.

(2) Ha a gyártó nem tesz eleget az (1) bekezdésben említett kötelezettségeinek, a forgalmazó köteles azt pótolni.

(3)³⁹ Az eljáró hatóság felhívására a vállalkozás köteles igazolni, hogy a csomagolásra, illetve az árfeltüntetésre vonatkozó kötelezettségeinek eleget tett.

(4)⁴⁰ A (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem érintik a forgalmazónak a gyártóval szemben érvényesíthető igényeit.

(5)⁴¹ A körforgásos gazdaságra történő átállás érdekében

a) a termék gyártója, forgalmazója a terméktervezéstől a gyártáson, a kereskedelmen át a termékből képződő hulladék kezeléséig tartó tevékenysége során,

b) a fogyasztó törekszik a hulladékképződés megelőzésére.

(6)⁴² A termék gyártója, forgalmazója a körforgásos gazdaságra történő átállás érdekében az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet szerint törekszik továbbá

a) a termék tervezett avulásának kizárására, a termék részegységei és alkatrészei élettartam-azonosságának, valamint a termék fejleszthetőségének, kiegészíthetőségének, illetve részegységei moduláris jellegének biztosítására;

b) a pótalkatrészek és a javítóhálózat biztosítására a termék élettartama alatt;

c) az újrahasznosított anyagok használatának, illetve a termék újrahasznosíthatóságának biztosítására;

d) a digitális és csatlakoztatott eszközök élettartamával, és a szoftverek avulásával kapcsolatos kötelezettségek viselésére;

e) az áru megvásárlásával egyidejűleg szállított operációs rendszer és a szoftver frissítéseikhez kapcsolódó szoftverek avulása miatti kockázatok csökkentésére; valamint

f) az a)–e) pont elérését célzó intézkedésekről a fogyasztók tájékoztatására.

IV/A. Fejezet⁴³

A gyermek- és fiatalkorúak védelmét szolgáló különös rendelkezések⁴⁴

16/A. §⁴⁵ (1) Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére – a kizárólag orvosi rendelvényre kiadható gyógyszer kivételével – alkoholtartalmú italt értékesíteni, illetve kiszolgálni.

(2) Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére szexuális terméket értékesíteni, illetve kiszolgálni.

(3) Tilos tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére dohányterméket értékesíteni, illetve kiszolgálni.

(4)⁴⁶ Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott korlátozás érvényesítése érdekében a vállalkozás vagy annak képviselője kétség esetén felhívja a fogyasztót életkorának hitelt érdemlő igazolására. Az életkor megfelelő igazolásának hiányában a termék értékesítését, illetve kiszolgáltatását meg kell tagadni.

(5)⁴⁷ A játékszoftver gyártója az olyan játékszoftver forgalmazása esetén, amely alkalmas a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek fizikai, szellemi, lelki vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy meghatározó eleme az erőszak, illetve a szexualitás közvetlen, naturális ábrázolása, köteles a „Tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott!” szöveget a játékszoftver csomagolásán jól észlelhető módon feltüntetni. A kötelezettséget az internetes le hívásra közzététel útján forgalmazott játékszoftver esetén a technikai sajátosságoknak megfelelő eltéréssel, a játékszoftver le hívása előtt kell teljesíteni.

(6)⁴⁸ A játékszoftver gyártója abban az esetben köteles az (5) bekezdésben foglalt kötelezettségnek eleget tenni, ha előzőleg nem csatlakozott az Egységes Európai Játékinformációs Rendszerhez (Pan European Game Information – PEGI) és nem alkalmazza a PEGI által megállapított, korhatár-besorolásra vonatkozó előírásokat. Ha az (5) bekezdés szerinti kötelezettséget – az e bekezdésben foglalt kivétellel – a gyártó nem teljesíti, a játékszoftver forgalmazója a szoftvert az (5) bekezdésben meghatározott szöveg feltüntetésével hozhatja forgalomba.

IV/B. Fejezet⁴⁹

FOGYASZTÓI CSOPORT SZERVEZÉSÉNEK TILALMA

16/B. §⁵⁰ (1) Tilos fogyasztói csoportot létrehozni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom megsértésével vagy megkerülésével kötött szerződés semmis.

(3) Tilos fogyasztói csoportba fogyasztókat nyilvános felhívás útján gyűjteni. A 2012. január 1-je előtt létrehozott fogyasztói csoportba új fogyasztó kizárólag a – szerződés felmondással történő megszüntetése következtében – kieső fogyasztó helyére vehető fel.

V. Fejezet

A fogyasztók oktatása

17. § (1) A fogyasztóval iskolai és iskolán kívüli oktatás keretében meg kell ismertetni az igényei érvényesítéséhez szükséges jogszabályokat.

(2) A fogyasztóvédelmi oktatás elsősorban állami feladat.

(3)⁵¹ Az iskolai fogyasztóvédelmi oktatás a Nemzeti Alaptanterv részét képezi. A Nemzeti Alaptanterv fogyasztóvédelemmel kapcsolatos követelményeinek a Kormány részére történő benyújtása előtt be kell szerezni a fogyasztói érdekek országos képviselőjét ellátó egyesületek véleményét is.

(4)⁵² A Nemzeti Alaptanterv elvei és követelményei szerint a fogyasztóvédelemért felelős miniszter közreműködik a közoktatás intézményei számára készülő fogyasztóvédelmi tantervi követelmények meghatározásában.

(5)⁵³ Az állam a fogyasztóvédelmi oktatással kapcsolatos feladatait az oktatási intézményekkel, a fogyasztóvédelmi hatósággal és a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületekkel együttműködve látja el.

VI. Fejezet

A fogyasztói jogok érvényesítése

Panaszkezelés, ügyfélszolgálat⁵⁴

17/A. §⁵⁵ (1)⁵⁶ A vállalkozás köteles a fogyasztót tájékoztatni

a) a székhelyéről,

b) a panaszügyintézés helyéről, ha az nem egyezik meg a forgalmazás, illetve értékesítés helyével,

c) a panaszkezelésnek az adott tevékenység, kereskedelmi forma vagy módszer sajátosságaihoz igazodó módjáról, valamint

d) a panaszok közlése érdekében a vállalkozás vagy a vállalkozás 17/B. § szerinti ügyfélszolgálatának levelezési címéről és – ha a panaszokat ilyen módon is fogadja – elektronikus levelezési címéről, illetve internetes címéről, telefonszámáról.

(1a)⁵⁷ A tájékoztatásnak fogyasztói jogvita esetén ki kell terjednie a fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes békéltető testületekhez való fordulás lehetőségére, valamint tartalmaznia kell a békéltető testület székhelyét, telefonos elérhetőségét, internetes elérhetőségét és levelezési címét. A békéltető testületekről történő tájékoztatási kötelezettséget világosan, érthetően és könnyen elérhető módon kell teljesíteni, internetes honlappal rendelkező vállalkozás esetén a honlapon, honlap hiányában az általános szerződési feltételekben, általános szerződési feltételek hiányában pedig külön formanyomtatványon. Üzlettel rendelkező vállalkozás esetén az e bekezdés és az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást jól láthatóan és olvashatóan kell megadni.

(2) A fogyasztó a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő forgalmazásával, illetve értékesítésével közvetlen kapcsolatban álló magatartására, tevékenységére vagy mulasztására vonatkozó panaszát szóban vagy írásban közölheti a vállalkozással.

(3) A szóbeli panaszt azonnal meg kell vizsgálni, és szükség szerint orvosolni kell. Ha a fogyasztó a panasz kezelésével nem ért egyet, vagy a panasz azonnali kivizsgálása nem lehetséges, a vállalkozás a panaszról és az azzal kapcsolatos álláspontjáról haladéktalanul köteles jegyzőkönyvet felvenni, és annak egy másolati példányát

- a) személyesen közölt szóbeli panasz esetén helyben a fogyasztónak átadni,
- b) telefonon vagy egyéb elektronikus hírközlési szolgáltatás felhasználásával közölt szóbeli panasz esetén a fogyasztónak legkésőbb a (6) bekezdésben foglalt érdemi válasszal egyidejűleg megküldeni, egyebekben pedig az írásbeli panaszra vonatkozóan a (6) bekezdésben írtak szerint köteles eljárni.

(4) A telefonon vagy elektronikus hírközlési szolgáltatás felhasználásával közölt szóbeli panaszt a vállalkozás köteles egyedi azonosítószámmal ellátni.

(5) A panaszról felvett jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az alábbiakat:

- a) a fogyasztó neve, lakcíme,
- b) a panasz előterjesztésének helye, ideje, módja,
- c) a fogyasztó panaszának részletes leírása, a fogyasztó által bemutatott iratok, dokumentumok és egyéb bizonyítékok jegyzéke,
- d) a vállalkozás nyilatkozata a fogyasztó panaszával kapcsolatos álláspontjáról, amennyiben a panasz azonnali kivizsgálása lehetséges,
- e) a jegyzőkönyvet felvevő személy és – telefonon vagy egyéb elektronikus hírközlési szolgáltatás felhasználásával közölt szóbeli panasz kivételével – a fogyasztó aláírása,
- f) a jegyzőkönyv felvételének helye, ideje,
- g) telefonon vagy egyéb elektronikus hírközlési szolgáltatás felhasználásával közölt szóbeli panasz esetén a panasz egyedi azonosítószáma.

(6) Az írásbeli panaszt a vállalkozás – ha az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa eltérően nem rendelkezik – a beérkezését követően harminc napon belül köteles írásban érdemben megválaszolni és intézkedni annak közlése iránt. Ennél rövidebb határidőt jogszabály, hosszabb határidőt törvény állapíthat meg. A panaszt elutasító álláspontját a vállalkozás indokolni köteles.

(7)⁵⁸ A vállalkozás a panaszról felvett jegyzőkönyvet és a válasz másolati példányát három évig köteles megőrizni, és azt az ellenőrző hatóságoknak kérésükre bemutatni.

(8)⁵⁹ A panasz elutasítása esetén a vállalkozás köteles a fogyasztót írásban tájékoztatni arról, hogy panaszával – annak jellege szerint – mely hatóság vagy békéltető testület eljárását kezdeményezheti. A tájékoztatásnak tartalmaznia kell továbbá az illetékes hatóság, illetve a fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti békéltető testület székhelyét, telefonos és internetes elérhetőségét, valamint levelezési címét. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a vállalkozás a fogyasztói jogvita rendezése érdekében igénybe veszi-e a békéltető testületi eljárást.

17/B. §⁶⁰ (1) A közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás, valamint a külön törvényben meghatározott egyéb vállalkozás a fogyasztói panaszok intézésére, a fogyasztók tájékoztatására köteles ügyfélszolgálat működtetéséről gondoskodni oly módon, hogy az – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az ügyfelek részére nyitva álló helyiségben kerüljön kialakításra.

(2) Az ügyfélszolgálat működési rendjét, félfogadási idejét a vállalkozás úgy köteles megállapítani, illetve működésének feltételeiről oly módon köteles gondoskodni, hogy az ügyfélszolgálat megközelítése, az ahhoz való hozzáférés – az ellátott fogyasztók számára és földrajzi eloszlására figyelemmel – ne járjon aránytalan nehézségekkel a fogyasztókra nézve. Ennek keretében a vállalkozás köteles biztosítani legalább azt, hogy

- a) az ügyfelek részére nyitva álló helyiségben működtetett ügyfélszolgálat a hét egy munkanapján 7 és 21 óra között legalább tizenkét órán keresztül folyamatosan nyitva tartson,
- b) a telefonos eléréssel működtetett ügyfélszolgálat legalább a hét egy munkanapján 7 és 21 óra között legalább tizenkét órán keresztül folyamatosan elérhető legyen,
- c) az ügyfelek részére nyitva álló helyiségben működtetett ügyfélszolgálat esetében a fogyasztóknak lehetőségük legyen elektronikus és telefonon keresztül is a személyes ügyintézés időpontjának előzetes lefoglalására, a személyes ügyintézés időpontja igénylésének napjától számított öt munkanapon belül a szolgáltató köteles személyes ügyfélfogadási időpontot biztosítani a fogyasztó számára,
- d) az elektronikus eléréssel működtetett ügyfélszolgálat – üzemzavar esetén megfelelő más elérhetőséget biztosítva – folyamatosan elérhető legyen, illetve
- e) amennyiben országos hálózattal rendelkezik, minden megyeszékhelyen ügyfélszolgálatot működtessen.

(3)⁶¹ Telefonos eléréssel működtetett ügyfélszolgálat, illetve az ügyintézés időpontjának előzetes lefoglalására biztosított telefonos elérés esetében biztosítani kell a fogyasztó által kezdeményezett hívás sikeres felépülésének időpontjától számított öt perc várakozási időn belüli hívásfogadást és az érdemi ügyintézés megkezdését, kivéve, ha az a tevékenységi körén kívül eső elháríthatatlan ok miatt nem lehetséges, feltéve, hogy a vállalkozás úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A vállalkozás köteles a panasszal kapcsolatos előhangos ügyintézés választását a fogyasztó beazonosítása nélküli módon – reklám továbbítása nélkül – a telefonos eléréssel működtetett ügyfélszolgálat menüsorrendjének első helyére tenni. Az ügyfélszolgálathoz beérkező valamennyi telefonon tett szóbeli panaszt, valamint az ügyfélszolgálat és a fogyasztó közötti telefonos kommunikációt hangfelvétellel rögzíteni kell. Ha a hangfelvétel tartalmazza a 17/A. § (5) bekezdése szerinti tartalmi elemeket – ide nem értve a panasz előterjesztésének helyét, a fogyasztó által bemutatott bizonyítékok jegyzékét, a jegyzőkönyvet felvevő személy aláírását, valamint a jegyzőkönyv felvételének helyét és idejét –, a jegyzőkönyv felvétele a fogyasztó beleegyezésével mellőzhető. A hangfelvételt egyedi azonosítószámmal kell ellátni és öt évig meg kell őrizni.

(3a)⁶² A fogyasztó kérésére, a fogyasztó erre irányuló kéréséről történő tudomásszerzéstől számított 30 napon belül díjmentesen

a) biztosítani kell a vállalkozás (1) bekezdés szerinti ügyfélszolgálatán a hangfelvétel meghallgatását,

b) hangfelvételenként egy alkalommal a hangfelvételtől másolatot kell biztosítani.

(3b)⁶³ Amennyiben a fogyasztó kéri, a hangfelvételtől készült másolatot elektronikus úton kell rendelkezésére bocsátani. A fogyasztó a (3a) bekezdésben foglalt jogait együttesen és külön-külön is gyakorolhatja. A vállalkozás a hangfelvétel kiadását a fogyasztó azonosításán túl egyéb feltételhez nem kötheti. A vállalkozás a hangfelvétel készítésével, megőrzésével és rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos kötelezettségéről, továbbá az egyedi azonosítószámról a fogyasztót a telefonos ügyintézés kezdetekor tájékoztatni köteles.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott vállalkozások tevékenységére vonatkozó törvény vagy az annak felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet

a) az ügyfélszolgálat működésére vonatkozóan további részletes szabályokat állapíthat meg,

b) az ellátott fogyasztók számára és földrajzi eloszlására figyelemmel indokolt esetben a (2) bekezdés a) pontjától eltérő nyitva tartást írhat elő, ha a hét egy munkanapján a meghosszabbított nyitva tartás 20 óráig, vagy külön törvényben meghatározott ügyfélszolgálati fiókiroda esetében 18 óráig biztosított.

(5)⁶⁴ A 17/A. §-tól eltérően az ügyfélszolgálat minden esetben köteles a vállalkozás panasszal kapcsolatos álláspontját és intézkedéseit indokolással ellátva írásba foglalni, és a fogyasztónak a panasz beérkezését követő tizenöt napon belül megküldeni, kivéve, ha a fogyasztó panaszát szóban közli és a vállalkozás az abban foglaltaknak nyomban eleget tesz. A korábbi, érdemben megválaszolt panasz tartalmával azonos tartalmú, ugyanazon fogyasztó által tett, ismételt, új információt nem tartalmazó panasz, valamint az azonosíthatatlan személy által tett fogyasztói panasz kivizsgálását a vállalkozás mellőzheti.

(6) Az (5) bekezdés szerinti válaszadási határidő helyszíni vizsgálat vagy valamely hatóság megkeresésének szükségessége esetén egy alkalommal legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbítható. A válaszadási határidő meghosszabbításáról és annak indokáról a fogyasztót írásban, a válaszadási határidő letelte előtt tájékoztatni kell.

(7) Az ügyfélszolgálat a fogyasztói panaszok intézése és a fogyasztók tájékoztatása során köteles együttműködni a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületekkel.

(8) Az e § szerinti telefonos ügyfélszolgálat emelt díjas szolgáltatással nem működtethető.

(9)⁶⁵ A közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás – a külön jogszabályban foglaltakat figyelembe véve – köteles saját, önálló, kizárólag a közszolgáltatási tevékenységéről információt nyújtó internetes honlapot működtetni vagy meglévő honlapjának nyitóoldaról közvetlenül elérhető, tárolható, megjeleníthető és nyomtatható módon ingyenesen hozzáférhetővé tenni legalább az alábbiakat:

a) a közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás nevét;

b) a közszolgáltatási tevékenységet folytató vállalkozás székhelyének és telephelyének elérhetőségét;

c) a közszolgáltatással érintett szolgáltatási terület földrajzi elhelyezkedésének megnevezését;

d) az alkalmazandó díjak mértékét, alkalmazásának feltételeit, díjképzésének szabályait;

e) a közszolgáltatási tevékenysége során kötelezően alkalmazandó jogszabályok felsorolását, ide értve a közszolgáltatási tevékenységét szabályozó önkormányzati rendeletet településenkénti bontásban;

f) a panaszok benyújtásával és intézésével kapcsolatos információkat;

g) a feladatkörrel rendelkező fogyasztóvédelmi szervek, békéltető testületek és a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületek elérhetőségét vagy a felügyeleti szerv honlapjának ezen információkat maradéktalanul tartalmazó közvetlen hivatkozását;

h) az ügyfélszolgálat elérhetőségére és működésére vonatkozó információkat;

i) az üzletszabályzatát, egyéb általános szerződési feltételeit.

(10)⁶⁶ A (9) bekezdés d) pontja szerinti alkalmazandó díj mértékét felhasználói kategóriánként és településenkénti bontásban kell hozzáférhetővé tenni.

(11)⁶⁷ A (9) bekezdés d) és e) pontja szerinti rendeleteket, továbbá i) pontja szerinti üzletszabályzatokat és általános szerződési feltételeket a szövegben való kereshetőség biztosításával, a hatályos időállapotok elhatárolásával kell hozzáférhetővé tenni 5 évre visszamenőleg.

17/C. §⁶⁸ A 17/A. § és a 17/B. § alkalmazásában az írásbeliség követelményének levél, távirat, távgépíró vagy telefax útján, továbbá bármely egyéb olyan eszközzel is eleget lehet tenni, amely a címzett számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását, és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését.

17/D. §⁷⁰ (1) A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) hatálya alá tartozó, a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény hatálya alá nem tartozó vállalkozás köteles fogyasztóvédelmi referenst foglalkoztatni.

(2)⁷¹ A fogyasztóvédelmi referens feladata a vállalkozás fogyasztókat érintő tevékenységének figyelemmel kísérése, a vállalkozás alkalmazottai részére a fogyasztóvédelmi szemlélet erősítését, valamint a fogyasztóvédelmi szabályok ismeretének elmélyítését elősegítő fogyasztóvédelmi tárgyú oktatás, képzés rendszeres szervezése. A fogyasztóvédelmi referens kapcsolatot tart a fogyasztóvédelmi hatósággal, békéltető testületekkel, valamint egyéb, fogyasztóvédelmi feladatokat is ellátó állami szervekkel.

(3) Fogyasztóvédelmi referens az a magyar állampolgár vagy az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgára lehet, aki

- a) államilag elismert fogyasztóvédelmi szakképesítést vagy szakképzettséget szerzett, vagy
- b) részére iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzést követően képesítési bizonyítvány kiadására került sor.

(3a)⁷² A vállalkozás olyan fogyasztóvédelmi referens foglalkoztatására köteles, akinek az államilag elismert fogyasztóvédelmi szakképesítése, szakképzettsége vagy az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés során kiadott képesítési bizonyítványában szereplő szakiránya illeszkedik a foglalkoztató vállalkozás cégjegyzékben szereplő főtevékenységi köréhez.

(4)⁷³ Az (1) bekezdésben meghatározott vállalkozás legalább egy fogyasztóvédelmi referenst köteles foglalkoztatni minden olyan megyében és a fővárosban, ahol

- a) székhelyén, telephelyén vagy fióktelepén kiskereskedelmi tevékenységet folytat, továbbá
- b) közszolgáltatási tevékenységet folytató, valamint törvény alapján ügyfélszolgálat működtetésére kötelezett vállalkozás esetén ügyfélszolgálattal rendelkezik.

(5) A fogyasztóvédelmi referenst azon legnagyobb népességszámú településen kell foglalkoztatni, ahol a vállalkozás a (4) bekezdés szerinti székhellyel, telephellyel, fiókteleppel vagy ügyfélszolgálattal rendelkezik.

(6) A fogyasztóvédelmi referensi tevékenység megbízási szerződés keretében is ellátható.

(6a)⁷⁴

(7)⁷⁵

(8)⁷⁶ A (3) bekezdés *b)* pontja szerinti képzést olyan gazdasági társaság vagy egyéni cég szervezhet (a továbbiakban: szervező), amely tevékenységének folytatását a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint a fogyasztóvédelmi hatóságnak bejelentette, és

- a) ellene sem csőd-, sem felszámolási eljárást nem indítottak, továbbá
- b) a képzési tevékenység bejelentését megelőző 5 évben nem szerepelt az adóhiányosok, hátralékosok vagy végrehajtási eljárás alatt álló adózók listáján, és adószáma nem került felfüggesztésre vagy törlésre.

(9)⁷⁷ Fogyasztóvédelmi referens foglalkoztatására köteles vállalkozás a (3) bekezdés *b)* pontja szerinti képzést nem szervezhet.

(10)⁷⁸ A (8) bekezdés szerinti bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a) annak igazolását, hogy a képzéshez szükséges infrastruktúra a szervező rendelkezésre áll,
- b) annak igazolását, hogy az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő oktatók és vizsgáztatók a szervező rendelkezésre állnak,
- c) a képzés tárgyköreinek megfelelő tantervet és felkészítő anyagot,
- d) a tanulmányi és vizsgaszabályzatot,
- e) annak igazolását, hogy valamennyi szakirány, illetve a fogyasztóvédelmi alapismeretek esetén rendelkezésre áll legalább három, az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő oktató és vizsgáztató,
- f) annak igazolását, hogy a szervező mind a négy szakirány oktatásához szükséges feltételekkel rendelkezik,
- g) annak igazolását, mely szerint a szervező a fogyasztóvédelem vagy a fogyasztóvédelmi oktatás területén szerzett szakmai tapasztalattal rendelkezik,
- h)⁷⁹ annak igazolását, hogy a szervező szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban.

(10a)⁸⁰

(11)–(12)⁸¹

(12a)⁸² A szervező a képzés folytatása során folyamatosan meg kell feleljen az e törvényben meghatározott feltételeknek.

(13)⁸³ A fogyasztóvédelmi hatóság országos nyilvántartást vezet a szervezőkről, és ellenőrzi a szervezők e törvénynek és a benyújtott dokumentumoknak megfelelő működését, és a képzés feltételeit. Amennyiben a fogyasztóvédelmi hatóság a szervező nem megfelelő működését állapítja meg, törli a nyilvántartásból.

(14)⁸⁴ A vizsga eredményes teljesítéséről a szervező képesítési bizonyítványt állít ki, amely tartalmazza a képzésben részt vevő által elvégzett szakirányt. A szervező a képesítési bizonyítványokról nyilvántartást vezet.

(15) A (3) bekezdés *b)* pontja szerinti képzésre az vehető fel, aki legalább középfokú végzettséggel rendelkezik, valamint a képzés megkezdéséhez szükséges feltételeket teljesítette. A képzés megkezdéséhez szükséges, hogy a jelentkező

- a)⁸⁵ a képzésre a meghatározott formában jelentkezzen, és
- b) a képzés díját megfizesse.

(16)⁸⁶

(17) A (3) bekezdés *b)* pontja szerinti képzés szakmai követelményeit az 1. melléklet tartalmazza.

18. §⁸⁷ (1)⁸⁸ A békéltető testület hatáskörébe tartozik a fogyasztói jogvita bírósági eljáráson kívüli rendezése. A békéltető testület feladata, hogy megkísérelje a fogyasztói jogvita rendezése céljából egyezség létrehozását a felek között, ennek eredménytelensége esetén az ügyben döntést hoz a fogyasztói jogok egyszerű, gyors, hatékony és költségkímélő érvényesítésének biztosítása érdekében. A békéltető testület a fogyasztó vagy a vállalkozás kérésére tanácsot ad a fogyasztót megillető jogokkal és a fogyasztót terhelő kötelezettségekkel kapcsolatban.

(2)⁸⁹ A békéltető testület a megyei (fővárosi) kereskedelmi és iparkamarák (a továbbiakban: kamara) által működtetett szakmailag független testület.

(3)⁹⁰ Az állam – a költségvetési törvényben meghatározott mértékben – gondoskodik a békéltető testületek működésének támogatásáról, ide nem értve a Pénzügyi Békéltető Testületet.

(4) A helyi önkormányzatok részt vállalhatnak a békéltető testület működtetésének feladataiból.

(5)⁹¹ Online adásvételi vagy online szolgáltatási szerződéssel összefüggő határon átnyúló fogyasztói jogvita esetén a fogyasztóvédelemért felelős miniszter által rendeletben kijelölt kamara által működtetett békéltető testület illetékes.

(6)⁹² A békéltető testület köteles a tagjai számára rendszeresen képzést szervezni.

(7)⁹³ A békéltető testületek együttműködnek a fogyasztói jogviták alternatív rendezésére irányuló eljárások joggyakorlatának fejlesztése, a döntések egyöntetűsége, a szakmaiság javítása, valamint a legjobb gyakorlatok átvétele érdekében.

(8)⁹⁴ Ha a békéltető testület az (5) bekezdés sérelme nélkül beleegyezett, hogy az online vitarendezési platformon keresztül továbbított jogvita kapcsán alternatív vitarendezési eljárást folytat, a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2013. május 21-i [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben](#), és a fogyasztói jogviták online rendezéséről szóló [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben](#) előírt online vitarendezési platform feladatai ellátásának módjáról és a panaszok bejelentésére szolgáló elektronikus űrlap kitöltésének módjáról, és az online vitarendezési kapcsolattartó pontok közötti együttműködés módjáról szóló, a Bizottság 2015/1051 számú végrehajtási rendeletében foglaltak figyelembe vételével köteles eljárni.

(9)⁹⁵ A békéltető testület tagja e tevékenység ellátásáért a fogyasztóvédelemért felelős miniszter által rendeletben meghatározott díjazásra és szükség esetén költségtérítésre jogosult.

19. §⁹⁶ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter látja el a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2013. május 21-i [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) szerinti tagállami online vitarendezési kapcsolattartó pont feladatait.

20. §⁹⁷ (1) Az eljárásra a fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti békéltető testület illetékes.

(2) A fogyasztó belföldi lakóhelye és tartózkodási helye hiányában a békéltető testület illetékességét a fogyasztói jogvitával érintett vállalkozás vagy az annak képviselőjére feljogosított szerv székhelye alapítja meg.

(3)⁹⁸ Az eljárásra – a fogyasztó erre irányuló kérelme alapján – az (1) és (2) bekezdés szerint illetékes testület helyett a fogyasztó kérelmében megjelölt békéltető testület illetékes.

(4) Ha több fogyasztó közösen terjeszt elő kérelmet, bármelyik kérelmezőre illetékes testület valamennyi kérelmezőre nézve illetékes.

(5)⁹⁹ A békéltető testület illetékességi területe a testületet működtető kamara szerinti megyére (fővárosra) terjed ki.

(6)¹⁰⁰ A békéltető testületi eljárás hivatalos nyelve a magyar.

21. §¹⁰¹ (1) A békéltető testület elnökből, – szükség szerint – elnökhelyettesből és tagokból (a továbbiakban együtt: békéltető testületi tagok) áll.

(2) A békéltető testületi tagok a területileg illetékes kamara által lefolytatott pályázat alapján kerülnek kiválasztásra. Ha a területileg illetékes kamara a külön jogszabályban meghatározott időpontban nem indítja meg a pályázati eljárást, akkor helyette azt az MKIK bonyolítja le.

(3) A pályázat érvényes lezárását követően az illetékes kamara a pályázatokat, azok előzetes értékelését követően megküldi az MKIK részére, aki azt véleményezve továbbítja a fogyasztóvédelemért felelős miniszter részére. A békéltető testületi tagokat a pályázók közül a fogyasztóvédelemért felelős miniszter választja ki, a kiválasztást követően a megbízásukat a területileg illetékes kamarától kapják meg.

(4) A testületi tagok száma testületenként legalább öt fő. A pályázat érvényes lezárását követően a békéltető testületi tagok javasolt legmagasabb számát a területileg illetékes kamara megküldi az MKIK részére, aki véleményezve továbbítja a fogyasztóvédelemért felelős miniszter részére. A békéltető testület megalakulásakor legfeljebb a testületi tagok fele lehet olyan személy, aki az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

(5) A békéltető testületi tagok (3) bekezdés szerinti megbízását követően megalakul a békéltető testület.

(6) A békéltető testület megbízatása három évre szól. A békéltető testületi tagok megbízatási idejük lejártát követően újra pályázhatnak.

(7) A békéltető testület tagjai tevékenységüket megbízási szerződés keretében látják el. A békéltető testület elnöke a tevékenységét az MKIK-val munkaviszony vagy megbízási szerződés keretében látja el.

22. § (1)¹⁰² Békéltető testületi tag az lehet, aki felsőfokú iskolai végzettséggel és legalább kétéves szakmai gyakorlattal rendelkezik.

(2)¹⁰³ Nem lehet békéltető testületi tag, aki

a)¹⁰⁴ a polgári jog szabályai szerint cselekvőképtelen vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott,

b) büntetett előéletű,

c) büntetlen előéletű, de akinek a büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős ítéletében megállapította a 2013. június 30-ig hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló [1978. évi IV. törvényben](#) meghatározott visszaélés szigorúan titkos és titkos minősítésű adattal, visszaélés bizalmas minősítésű adattal, visszaélés korlátozott terjesztésű minősítésű adattal, hamis vád, hatóság félrevezetése, hamis tanúzás, hamis tanúzásra felhívás, mentő körülmény elhallgatása, bűnpártolás, XV. fejezet VII. címében meghatározott közélet tisztasága elleni bűncselekmény, VIII. címében meghatározott nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmény, bünszervezetben részvétel, XVI. fejezet III. címében meghatározott közbizalom elleni bűncselekmény, XVII. fejezetében meghatározott gazdasági bűncselekmény, XVIII. fejezetében meghatározott vagyon elleni bűncselekmény szándékos elkövetése, illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló [2012. évi C. törvény](#) szerinti minősített adattal visszaélés, hamis vád, hatóság félrevezetése, hamis tanúzás, hamis tanúzásra felhívás, mentő körülmény elhallgatása, bűnpártolás, XXVII. Fejezetében meghatározott korrupciós bűncselekmény, bünszervezetben részvétel, XXXIII. Fejezetében meghatározott közbizalom elleni bűncselekmény, XXXV–XXXVII. Fejezetében meghatározott szándékos bűncselekmény, XXXVIII–XLIII. Fejezetében meghatározott bűncselekmény, vagy olyan büntett miatt, amelyet bünszervezet keretében követett el

- ca) ötévi vagy azt meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig,
- cb) öt évet el nem érő végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,
- cc) közérdekű munka vagy pénzbüntetés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,
- cd) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,
- ce) végrehajtásában felfüggesztett pénzbüntetés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított három évig vagy
- d)¹⁰⁵ az (1) bekezdés szerinti, a békéltető testületi tagságra benyújtott pályázat alapjául szolgáló foglalkoztatástól való eltiltás hatálya alatt áll.

(3)¹⁰⁶ Az (1) bekezdés szerinti alkalmassági feltétel teljesülését az érintett igazolja a békéltető testületi tagságra benyújtott pályázat feltételeként.

(4)¹⁰⁷ Azt a tényt, hogy a (2) bekezdés *b)–d)* pontjában meghatározott kizáró okok vele szemben nem állnak fenn, az érintett hatósági bizonyítvánnyal igazolja

- a)¹⁰⁸ a békéltető testületi tagságra benyújtott pályázat részeként,
- b) megbízatásának tartama alatt a békéltető testület elnöke, a békéltető testület elnöke tekintetében a fogyasztóvédelemért felelős miniszter írásbeli felhívására a felhívástól számított tizenöt munkanapon belül, vagy ha ez e határidőn belül az érintetten kívül álló ok miatt nem lehetséges, az ok megszűnését követően haladéktalanul.

(5)¹⁰⁹ A 21. § (3) bekezdésében foglalt feltétel teljesülésének vizsgálata érdekében a békéltető testületi tagok kiválasztására irányuló pályázat során a tagnak jelölt személy életkorát hatósági igazolvánnyal igazolja.

22/A. §¹¹⁰ (1) A békéltető testület elnöke a békéltető testület tagját, a fogyasztóvédelemért felelős miniszter a békéltető testület elnökét írásban, a mulasztás jogkövetkezményének ismertetésével felhívhatja annak igazolására, hogy az igazolásra felhívottal szemben nem áll fenn a 22. § (2) bekezdés *b)–d)* pontjában meghatározott kizáró ok.

(2)¹¹¹ Ha az (1) bekezdésben meghatározott felhívásra a békéltető testületi tag, illetve a békéltető testület elnöke igazolja, hogy vele szemben nem áll fenn a 22. § (2) bekezdés *b)–d)* pontjában meghatározott kizáró ok, az igazolás céljából a bünygyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a békéltető testület a tag, a fogyasztóvédelemért felelős miniszter a testület elnöke részére megtéríti.

22/B. §¹¹² (1)¹¹³ Az alkalmassági feltételek teljesülése, a kizáró okok, valamint a 21. § (3) bekezdésében foglalt feltétel vizsgálata céljából a békéltető testület elnöke kezeli a békéltető testületi tagnak jelölt személy

- a) 21. § (3) bekezdésében foglalt feltétel teljesülésének vizsgálata céljából történt adatszolgáltatásban,
- b) 22. § (1) bekezdés szerinti végzettséget és szakmai gyakorlatot igazoló dokumentumokban,
- c) 22. § (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott kizáró ok fenn nem állásának megállapítása céljából történt adatszolgáltatásban, valamint
- d) a 22. § (2) bekezdés *b)–d)* pontjában meghatározott kizáró okok fenn nem állásának megállapítása céljából kiállított hatósági bizonyítványban foglalt személyes adatait.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyes adatokat

- a) a békéltető testület elnöke a békéltető testületi tagnak jelölt személy esetében a kijelölési eljárás befejezéséig,
- b) a békéltető testület elnöke a békéltető testületi tag megbízatásának megszűnéséig,
- c) a fogyasztóvédelemért felelős miniszter a békéltető testület elnöke megbízatásának megszűnéséig kezeli.

23. §¹¹⁴ (1) A békéltető testületi tagjelöltek közül az illetékes kamara a békéltető testületi elnöknek javasolt tagokat, azok előzetes értékelését követően megküldi az MKIK részére, aki azt véleményezve továbbítja a fogyasztóvédelemért felelős miniszter részére. A békéltető testületi elnököt a jelöltek közül a fogyasztóvédelemért felelős miniszter választja ki. A kiválasztást követően az elnököt az MKIK bízza meg vagy alkalmazza három évre. Ha a testület megalakulásakor, vagy az elnök testületi tagsági megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül az illetékes kamara nem javasol elnöknek személyt az MKIK részére, akkor az új elnököt a testületi tagjelöltek vagy tagok közül a fogyasztóvédelemért felelős miniszter választja ki. Az elnöki és elnökhelyettesi tisztség egyidejű betöltetlensége esetén az e tisztségek betöltésére vonatkozó általános szabályok alkalmazandók. Az elnök teljes jogkörrel képviseli a testületet.

(2) Ha a testület munkaterhe azt indokolja, a kamara javaslatot tehet elnökhelyettes jelölésére a testületi tagok közül az MKIK részére, aki azt véleményezve továbbítja a fogyasztóvédelemért felelős miniszter részére. Az elnökhelyettest a jelöltek közül a

fogyasztóvédelemért felelős miniszter választja ki. A kiválasztást követően az elnökhelyettest az MKIK bízza meg vagy alkalmazza a békéltető testület megbízásának időtartamára. Az elnököt akadályoztatása esetén az elnökhelyettes teljes joggal helyettesíti. Elnökhelyettes hiányában az elnököt szükség esetén az általa az adott alkalommal történő helyettesítésre kijelölt tag a kijelölésben meghatározott körben helyettesítheti.

23/A. §¹¹⁵ A tagokról a testület elnöke nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza a tagok nevét, felsőfokú végzettségük oklevél szerinti megnevezését és szakterületük megjelölését. Ezek az adatok közérdekből nyilvános adatok. Az elnök a testületi tagok listáját megküldi a békéltető testületet működtető kamarának, az MKIK-nak és a fogyasztóvédelemért felelős miniszternek.

24. § (1) A békéltető testületi tag megbízatása megszűnik

- a)¹¹⁶ a békéltető testület megbízatása időtartamának lejártával,
- b)¹¹⁷ ha vele szemben a 22. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kizáró ok áll fenn,
- c)¹¹⁸ ha bejelenti, hogy vele szemben a 22. § (2) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott kizáró ok áll fenn, vagy a 22/A. § (1) bekezdésében meghatározott felhívásra nem igazolja vagy nem tudja igazolni, hogy nem áll fenn vele szemben a 22. § (2) bekezdés b)–d) pontjában meghatározott kizáró ok,
- d)¹¹⁹ lemondással,
- e)¹²⁰ alkalmatlanná válása esetén,
- f)¹²¹ halálával,
- g)¹²² felmondással.

(2)¹²³ Az (1) bekezdés e) pontja szerinti esetben a megbízatás megszűnését az érintett testületi tag meghallgatása után és a kamara véleményének figyelembevételével a békéltető testület elnöke, illetve – az elnök tekintetében – a területileg illetékes kamara, az MKIK és a fogyasztóvédelemért felelős miniszter által jelölt tagokból álló háromfős testület állapítja meg.

(3)¹²⁴ Ha a békéltető testületi tag megbízatása e törvényben szabályozott bármely okból megszűnik, helyette a békéltető testületi tag kiválasztására irányuló rendelkezéseknek megfelelően kiírt pályázat alapján új testületi tagot kell kiválasztani. Ha a békéltető testületi tag megbízatása az (1) bekezdés b)–g) pontja alapján szűnik meg, a folyamatban lévő ügyekben a békéltető testület elnöke jelöli ki a megszűnt megbízatású tag helyett eljáró tagot.

(4)¹²⁵ Ha az (1) bekezdés b)–g) pontja szerinti okból a békéltető testület elnökének megbízatása szűnik meg, a békéltető testületi elnök megválasztására vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával új elnököt kell javasolni, illetve kinevezni.

(5)¹²⁶ A békéltető testületi tagság felmondással való megszüntetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény, amennyiben a békéltető testület elnöke e tevékenységét munkaviszony keretében látja el, akkor a munka törvénykönyvéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

24/A. §¹²⁷ A békéltető testületi tagoknak függetlennek és pártatlannak kell lenniük, nem lehetnek képviselői a feleknek, eljárásuk során utasítást nem fogadhatnak el. Teljes titoktartásra kötelezettek a békéltető testület működése során tudomásukra jutott tények és adatok tekintetében, az eljárás megszűnése után is. Minderről kijelölésük elfogadásakor írásbeli nyilatkozatot kötelesek tenni.

25. §¹²⁸ (1) A békéltető testület tagja – a (2) bekezdésben foglalt vagylagos feltétel megléte esetén, a (3) és (4) bekezdésben foglalt kivétellel – egyedül jár el.

(2) Az egyedül eljáró testületi tag jogi vagy közgazdasági felsőfokú végzettséggel kell, hogy rendelkezzen.

(3) Ha a testület elnöke szerint a fogyasztói jogvita bonyolultsága indokolja, a békéltető testület háromtagú tanácsban jár el.

(4) Ha azt bármely fél kéri, akkor a békéltető testület háromtagú tanácsban jár el.

(5) Ahol a törvény a továbbiakban eljáró tanácsot, illetve az eljáró tanács elnökét említi, azon az egyedül eljáró testületi tagot is érteni kell.

(6) Nem vehet részt az eljárásban az a békéltető testületi tag, aki az ügyvel kapcsolatban a fogyasztónak vagy a vállalkozásnak tanácsot adott és a megelőző három évben az eljárásban részt vevő vállalkozással munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állt.

26. § (1)¹²⁹ A békéltető testületi tag az eljárásból ki van zárva, ha neki vagy a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozójának a vitás ügghöz személyi vagy vagyoni érdekeltsége fűződik, illetve egyéb ok miatt elfogult, kivéve, ha a feleket erről tájékoztatta, és ennek ismeretében személye ellen egyik fél sem emelt kifogást.

(2) A felek, illetve az elnök által az eljáró tanácsba kijelölt testületi tag köteles a testület elnökének haladéktalanul bejelenteni és a felek előtt feltárni minden olyan körülményt, amely jogos kétségeket ébreszthet függetlensége vagy pártatlansága tekintetében.

(3) Az eljáró tanácsba kijelölt testületi tag ellen a fél kizárási kérelmet terjeszthet elő, amennyiben olyan körülmények állnak fenn, amelyek jogos kétségeket ébresztenek függetlensége vagy pártatlansága tekintetében.

(4)¹³⁰

(5) Az indokolással ellátott írásbeli kizárási kérelem attól a naptól számított három napon belül terjeszthető elő, amikor a fél az eljáró tanács összetételéről tudomást szerzett, vagy amikor a (3) bekezdésben említett körülmények előtte ismertté váltak.

(6)¹³¹ A kizárási kérelemről a békéltető testület elnöke dönt, az érintett testületi tag meghallgatása után. E döntés meghozataláig az eljáró tanács – a kizárással érintett testületi tagot is beleértve – folytathatja az eljárást, de kötelezést tartalmazó határozatot, illetve ajánlást nem hozhat.

26/A. §¹³² (1) A békéltető testület bárki kérésére köteles haladéktalanul, írásban vagy más megfelelő formában tájékoztatást adni a hatásköréről, illetékességéről, eljárásának szabályairól és költségeiről, a kötelezést tartalmazó határozatot, illetve az ajánlást

hozatalának feltételeiről, a határozatok kikényszerítésének módjáról, az ajánlás és a kötelezést tartalmazó határozat hatályon kívül helyezésének feltételeiről, és arról, hogy a békéltető testület eljárása nem érinti az igények bírósági úton való érvényesíthetőségét.

(2) A békéltető testület a fogyasztó vagy a vállalkozás kérésére a fogyasztót megillető jogokkal, kötelezettségekkel kapcsolatban teljesített tanácsadással nyilvántartást vezet, amely tartalmazza:

- a) a fogyasztó, illetve a vállalkozás nevét,
- b) a tanácsot adó személy nevét,
- c) a tanácsadás időpontját és
- d) a tanácsadással érintett ügy rövid tartalmi összefoglalását.

27. §¹³³ A békéltető testület eljárása megindításának feltétele, hogy a fogyasztó az érintett vállalkozással közvetlenül megkísérelje a vitás ügy rendezését.

28. §¹³⁴ (1) A békéltető testület eljárása a fogyasztó kérelmére indul.

(2) A kérelmet a békéltető testület elnökéhez kell írásban benyújtani. Az írásos formának a 17/C. § szerinti módokon is eleget lehet tenni. A kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a fogyasztó nevét, lakóhelyét vagy tartózkodási helyét,
- b) a fogyasztói jogvitával érintett vállalkozás nevét, székhelyét vagy érintett telephelyét,
- c)¹³⁵ – ha a fogyasztó az illetékességet a 20. § (3) bekezdésére kívánja alapítani – a 20. § (1) és (2) bekezdése szerint illetékes békéltető testület helyett kérelmezett testület megjelölését,

- d) a fogyasztó álláspontjának rövid leírását, az azt alátámasztó tényeket és azok bizonyítékait,
- e) a fogyasztó nyilatkozatát a 27. §-ban előírt feltétel teljesítéséről,
- f)¹³⁶ a fogyasztó nyilatkozatát arra nézve, hogy az ügyben más békéltető testület eljárását nem kezdeményezte, közvetítői eljárás nem indult, keresetlevél beadására, illetve fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésére nem került sor,
- g) a testület döntésére irányuló indítványt,
- h)¹³⁷ a fogyasztó aláírását.

(3)¹³⁸ A kérelemhez csatolni kell azt az okiratot, illetve annak másolatát (kivonatát), amelynek tartalmára a fogyasztó bizonyítékként hivatkozik, így különösen a vállalkozás írásbeli nyilatkozatát a panasz elutasításáról, ennek hiányában a fogyasztó rendelkezésére álló egyéb írásos bizonyítékot a 27. §-ban előírt egyeztetés megkísérléséről.

(4) Ha a fogyasztó meghatalmazott útján jár el, a kérelemhez csatolni kell a meghatalmazást.

(5)¹³⁹ Ha a kérelem nem felel meg a (2)–(4) bekezdésben foglaltaknak, a békéltető testület elnöke a hiány megjelölésével – a kérelem beérkezésétől számított tizenöt napon belül – pótlásra hívja fel a kérelmezőt.

28/A. §¹⁴⁰ Az eljárás megindítása esetén a Polgári Törvénykönyv elévülés nyugvására vonatkozó rendelkezései irányadók.

29. §¹⁴¹ (1)¹⁴² Az eljárás megindulásától kezdődő határidők számításakor az eljárás megindulásának napja az a nap, amelyen a kérelem a békéltető testület elnökéhez beérkezik, hiánypótlásra történő felhívás esetén az a nap, amelyen a kérelmező a hiánypótlásnak eleget tett.

(2) A békéltető testület elnöke az eljárás megindulásától számított nyolc napon belül megvizsgálja, hogy az ügy a testület hatáskörébe és illetékessége alá tartozik-e. A testület hatáskörének vagy illetékességének hiánya esetén az ügyet – a kérelmező egyidejű értesítésével – a hatáskörrel, illetve illetékességgel rendelkező szervezetnek haladéktalanul megküldi.

(3) A testület hatáskörének és illetékességének megállapítása esetén az elnök – a (4) és a (7) bekezdésben meghatározott kivételekkel – az eljárás megindulásától számított hatvan napon belüli meghallgatási időpontot tűz ki a felek számára.

(4)¹⁴³ Az elnök az eljárást meghallgatás kitűzése nélkül megszünteti, ha tudomására jut, hogy

- a) a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt
 - aa) békéltető testület előtt eljárást indítottak,
 - ab) közvetítői eljárást indítottak,
 - ac) per van folyamatban vagy annak tárgyában már jogerős ítéletet hoztak,
- b) a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránti ügyben fizetési meghagyás kibocsátására került sor,
- c) a jogvita komolytalan vagy zaklató jellegű,
- d) a kérelemből megállapítható, hogy az ügy nem minősül fogyasztói jogvitának, illetve ha a békéltető testület egyéb okból nem rendelkezik hatáskörrel a vita elbírálására vagy
- e) a fogyasztó a hiánypótlási felhívást – az erre nyitva álló határidőben – nem teljesítette.

(4a)¹⁴⁴ Az elnök a kérelem meghallgatás kitűzése nélküli elutasítása esetén ennek tényéről, valamint indokáról a feleket a kérelem kézhezvételétől számított huszonegy napon belül értesíti.

(5)¹⁴⁵ Az elnök a meghallgatás kitűzött időpontjáról, illetve arról, hogy kezdeményezi a meghallgatás mellőzését, a feleket a kérelem másolatának megküldésével kellő időben előzetesen értesíti.

(5a)¹⁴⁶ Az (5) bekezdés szerinti értesítésnek arra is ki kell terjednie, hogy

- a) a megtett egyezségi ajánlat elfogadása előtt a fogyasztó szabadon dönthet arról, hogy elfogadja a békéltető testület ajánlását, az egyezségi ajánlatot, valamint a kötelezést tartalmazó határozatot,
- b) az eljárásban való részvétel nem zárja ki, hogy a felek bírósági eljárás keretében folyamodjanak jogorvoslatért,
- c) a döntés tartalma esetlegesen eltérhet a bíróság által meghozott határozattól, valamint
- d) a vállalkozás 36/C. § szerinti általános alávétési nyilatkozatot tett-e.

(5b)¹⁴⁷ Az (5) bekezdés szerinti értesítés magában foglalja a békéltető testület eljárásában meghozatalra kerülő döntések joghatására történő figyelemfelhívást, valamint az arra történő kioktatást is, hogy a felek nem kötelesek az eljárás során jogi képviselőt igénybe venni, azonban az eljárás bármely szakában kérhetnek független szakvéleményt, illetve képviselheti vagy segítheti őket harmadik fél. Az értesítés kiterjed az eljárás várható időtartamára, valamint az eljárás időtartama meghosszabbításának lehetőségére is.

(6)¹⁴⁸ A 25. § (4) bekezdése szerinti esetben az elnök az értesítésben közli a felekkel a kijelölt eljáró testületi tag személyét, egyben köteles felhívni a felek figyelmét arra, hogy a 25. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint nyolc napon belül kérhetik, hogy a testület háromtagú tanácsban járjon el.

(7)¹⁴⁹ A hozzájárulást megadottnak kell tekinteni, ha a fél – az elnök erre irányuló felhívásának kézbesítésétől számított – tizenöt napon belül nem nyilatkozik.

(8)¹⁵⁰ Az értesítésben a vállalkozást fel kell szólítani, hogy az értesítés részére történt kézbesítésétől számított nyolc napon belül írásban nyilatkozzon (a továbbiakban: válaszirat) a fogyasztó igényének jogosságát és az ügy körülményeit, valamint a tanács döntésének kötelezőként történő elfogadását (a továbbiakban: eseti alávetés) illetően, nyilatkozatában jelölje meg az állításait alátámasztó tényeket és azok bizonyítékait, valamint csatolja azokat az okiratokat (ezek másolatát), amelyek tartalmára bizonyítékként hivatkozik. Figyelmeztetni kell a vállalkozást, hogy egyezség létrehozatalára feljogosított személy részvételét köteles biztosítani a meghallgatáson, továbbá az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozattételének elmaradása esetén a tanács rendelkezésére álló adatok alapján határoz. Az értesítés kiterjed a (11) bekezdésben meghatározott együttműködési kötelezettségről történő tájékoztatásra, valamint arra, hogy annak megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság általi bírságkiszabásra kerül sor.

(9) A vállalkozás válasziratának másolatát az elnök a kérelmezőnek haladéktalanul megküldi, ha pedig erre már nincs elegendő idő, azt a meghallgatáson adja át.

(10) Ha a vállalkozás válasziratát nem terjeszti elő, a tanács köteles az eljárást folytatni, anélkül, hogy a mulasztást a kérelmező állításai elismerésének tekintené.

(11)¹⁵¹ A vállalkozást a békéltető testületi eljárásban együttműködési kötelezettség terheli, ennek keretében köteles a (8) bekezdésben rögzített tartalommal, az ott említett határidőn belül válasziratát megküldeni a békéltető testület számára. A fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2013. május 21-i [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) alkalmazásának kivételével a vállalkozás a meghallgatáson egyezség létrehozatalára feljogosított személy részvételét biztosítani köteles. Amennyiben a vállalkozás székhelye, telephelye vagy fióktelepe nem a területileg illetékes békéltető testületet működtető kamara szerinti megyébe van bejegyezve, a vállalkozás együttműködési kötelezettsége a fogyasztó igényének megfelelő írásbeli egyezségkötés lehetőségének felajánlására terjed ki.

(12)¹⁵² A (11) bekezdésben meghatározott együttműködési kötelezettségét megsértő vállalkozásról a békéltető testület értesíti a székhelye szerint illetékes fogyasztóvédelmi hatóságot.

29/A. §¹⁵³ (1) A békéltető testület eljárása során az iratokat a természetes személynek, valamint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló [2015. évi CCXXII. törvény \(a továbbiakban: E-ügyintézési törvény\)](#) szerint gazdálkodó szervezetnek nem minősülő fogyasztónak – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – postai szolgáltató útján, a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó rendelkezések szerint kell kézbesíteni.

(2) Elektronikus kapcsolattartásra kötelezett gazdálkodó szervezetek, és az [E-ügyintézési törvény](#) szerinti elektronikus ügyintézésre köteles, a [2. § a\) pontja](#) szerint fogyasztónak minősülő szervezetek részére az iratokat az [E-ügyintézési törvény](#)ben meghatározott elektronikus úton kell kézbesíteni.

(3) Az elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett természetes személyt, valamint az [E-ügyintézési törvény](#) szerint gazdálkodó szervezetnek nem minősülő fogyasztót megilleti az elektronikus kapcsolattartás választásának joga. Eerre irányuló kérelmet az eljárás során bármikor előterjesztheti.

(4) A postai szolgáltató útján megküldött iratokat a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta. Ha az irat a békéltető testülethez „nem kereste” jellel érkezett vissza, az iratot a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

(5) Az elektronikus úton megküldött iratokat a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta. Ha a békéltető testületnek a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy az iratot a címzett kétszeri értesítése ellenére nem vette át, a második értesítés igazolásban feltüntetett időpontját követő ötödik munkanapon azt kézbesítettnek kell tekinteni.

29/B. §¹⁵⁴ A felek meghatalmazott útján is eljárhatnak. Meghatalmazott lehet bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

29/C. §¹⁵⁵ A békéltető testület eljárása során az eljáró tanács vagy annak tagja nem adhat tanácsot a fogyasztót megillető jogokról és kötelezettségekről.

30. §¹⁵⁶ (1) Az eljárás során a tanács elnöke egyezséget kísérel meg létrehozni a felek között. Ha az egyezség megfelel a jogszabályoknak, a tanács azt határozattal jóváhagyja, ellenkező esetben, illetve egyezség hiányában az eljárást folytatja.

(2) Az eljárás során a tanács köteles a feleket egyenlő elbánásban részesíteni. Köteles lehetőséget adni a felek számára álláspontjuk előadására, illetve beadványaik előterjesztésére. A tanács elnöke szükség esetén a fogyasztót jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatja.

(3) Az eljárás nem nyilvános, kivéve, ha az eljárás nyilvánosságához mindkét fél hozzájárul.

31. §¹⁵⁷ (1)¹⁵⁸ A kérelem, illetve a válaszirat az eljárás során szabadon módosítható vagy kiegészíthető, kivéve, ha az eljáró tanács ennek lehetőségét az ezzel okozott késedelemre tekintettel kizárja, vagy a vállalkozás az eseti alávetésre hivatkozva a kérelem módosítása, illetőleg kiegészítése ellen tiltakozik.

(2) Ha a meghallgatáson bármelyik fél szabályszerű értesítés ellenére nem jelenik meg, vagy nem terjeszti elő bizonyítékait, a tanács lefolytatja az eljárást, és a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.

(3) A tanács az eljárást megszünteti, ha

a) a fogyasztó a kérelmét visszavonja,

b) a felek az eljárás megszüntetésében megállapodnak,

c) az eljárás folytatása lehetetlen,

d)¹⁵⁹ az eljárás folytatására a tanács megítélése szerint bármely okból – ideértve azt az esetet is, ha a kérelem megalapozatlansága meghallgatás tartása nélkül megállapítható – nincs szükség,

e)¹⁶⁰ a 29. § (4) bekezdése szerinti valamely körülmény a tudomására jut.

(4) A tanács az ügy érdemében szótöbbséggel dönt.

(5) A tanács az eljárást az annak megindulását követő kilencven napon belül befejezi, indokolt esetben ezt a határidőt a testület elnöke legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

32. §¹⁶¹ Egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében

a)¹⁶² kötelezést tartalmazó határozatot hoz, ha a kérelem megalapozott, és a vállalkozás – a békéltető testületnél vagy a kamaránál nyilvántartott, illetve kereskedelmi kommunikációjában közölt – a 36/C. § szerinti általános alávetési nyilatkozatában, az eljárás kezdetekor vagy legkésőbb a döntés meghozataláig nyilatkozatában a békéltető testület döntését magára nézve kötelezőként elismerte, vagy

b) ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a vállalkozás az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezőként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

32/A. §¹⁶³ A tanács a fogyasztó kérelmének elutasításáról dönt, ha a meghallgatást követően a kérelmet megalapozatlannak találja.

33. §¹⁶⁴ (1) A kötelezést tartalmazó határozatnak, illetve az ajánlásnak ki kell terjednie a kérelemben előterjesztett valamennyi indítványra és a döntés alapjául szolgáló indokokra. A kötelezést tartalmazó határozatban rendelkezni kell az eljárás költségének összegéről és annak viseléséről.

(2)¹⁶⁵ Az eljárás költségének tekintendő mindaz a költség, ami a felek oldalán a békéltető testület eljárása igénybevitelével összefüggésben – a célszerű és jóhiszemű eljárás követelményére figyelemmel – igazoltan felmerült (előzetes tudakozódás, egyeztetés és levelezés költsége, a felek személyes megjelenésével összefüggő útiköltség és keresetkiesés stb.). A jogi képvislettel összefüggésben felmerülő költség nem tekinthető az eljárás költségének.

(3) Az eljárás költségét az a fél viseli, akinek terhére a tanács az ügyet eldöntötte.

(4) A kötelezést tartalmazó határozatban megállapított kötelezettség teljesítésére rendszerint – a határozat kézbesítését követő naptól számított – tizenöt napos határidőt kell szabni.

(5)¹⁶⁶ A tanács határozatát, illetve ajánlását annak meghozatala napján hirdeti ki. A kihirdetett határozat, illetve ajánlás írásba foglalt egy-egy példányát legkésőbb harminc napon belül meg kell küldeni a feleknek.

(6)¹⁶⁷ A kötelezést tartalmazó határozat vagy az ajánlás kézbesítése esetén a békéltető testület elnöke a 29/A. § (2) bekezdés szerinti kézbesítési vélelem beálltáról a vélelem beálltát követő nyolc napon belül – a kötelezést tartalmazó határozat vagy az ajánlás egyidejű csatolásával – értesíti a felet, és gondoskodik a kézbesítési vélelem beállta tényének, valamint a vállalkozás nevének, székhelyének a békéltető testületek honlapján – az ügyszám megjelölésével – történő közzétételéről.

(7)¹⁶⁸ A kötelezést tartalmazó határozat vagy az ajánlás kézbesítése esetén kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet

a) a címzett a kézbesítés szabálytalansága esetén, vagy

b) ha a természetes személy, illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság címzett a kézbesítésről önhibáján kívül nem szerzett tudomást

a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjeszthet elő.

(8)¹⁶⁹ A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy az önhiba hiányát valószínűsítik.

(9)¹⁷⁰ A kérelmet tizenöt napon belül annak a békéltető testületnek az elnöke bírálja el, amelynek tagja, tanácsa a kötelezést tartalmazó határozatot vagy az ajánlást hozta. Ha a békéltető testület elnöke a kérelemnek helyt ad, a vélelmezett kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények hatálytalanok, és a kötelezést tartalmazó határozatot vagy ajánlást öt napon belül meg kell küldeni a feleknek.

34. §¹⁷¹ (1) A tanács határozata, illetve ajánlása nem érinti a fogyasztónak azt a jogát, hogy igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

(2) A tanács kötelezést tartalmazó határozata, illetve ajánlása ellen fellebbezésnek nincs helye, annak hatályon kívül helyezése azonban kérhető a bíróságtól a (3), illetve a (4) bekezdésben meghatározottak szerint.

(3)¹⁷² A fél a kötelezést tartalmazó határozat, illetve az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül keresettel annak hatályon kívül helyezését kérheti a békéltető testület székhelye szerint illetékes törvényszéktől, ha

a) a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg e törvény rendelkezéseinek,

b) a 18. § (1) bekezdése alapján a békéltető testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, vagy

c) a 29. § (4) bekezdésében meghatározott okból a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

(4)¹⁷³ A vállalkozás az ajánlás hatályon kívül helyezését a (3) bekezdésben foglaltakon túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a békéltető testület székhelye szerint illetékes törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

(5) A pert a békéltető testülettel szemben kell megindítani. A testület e perben perbeli jogképességgel és cselekvőképességgel rendelkezik.

(6) A bíróság a tanács kötelezést tartalmazó határozatának végrehajtását a fél kérelmére felfüggesztheti.

(7) A bíróság ítélete kizárólag a kötelezést tartalmazó határozat, illetve az ajánlás hatályon kívül helyezésére vonatkozhat.

(8)¹⁷⁴ A bíróság eljárására egyebekben a [Pp. I-XXX. fejezetének](#) rendelkezései irányadók.

35. §¹⁷⁵ (1) A határozat, illetve az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül a fél kérheti a tanácstól, hogy a határozatban, illetve az ajánlásban előforduló bármely névveserét, névelírást, szám- vagy számítási hibát vagy más hasonló elírást javítson ki, vagy a kötelezést tartalmazó határozat, illetve az ajánlás meghatározott része tekintetében adjon értelmezést.

(2) Ha a tanács a kérelmet indokoltnak tartja, annak beérkezésétől számított nyolc napon belül a kijavítást elvégzi, illetve az értelmezést megadja. Az értelmezés a határozat, illetve az ajánlás részévé válik.

(3) A tanács az (1) bekezdésben meghatározott hibát a határozat, illetve az ajánlás kihirdetésétől számított harminc napon belül kérelem hiányában is kijavíthatja.

36. §¹⁷⁶ (1)¹⁷⁷ Ha a vállalkozás a tanács ajánlásának nem tesz eleget, a békéltető testület – a fogyasztó nevének megjelölése nélkül – a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a vállalkozás részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozza. A kézbesítési vélelemre tekintettel nyilvánosságra hozott ajánlások esetén, ha a kézbesítési vélelmet megdöntik, a békéltető testület haladéktalanul intézkedik a nyilvánosságra hozatal megszüntetéséről.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, az ajánlás nem hozható nyilvánosságra, ha a 34. § (2) bekezdése szerint annak hatályon kívül helyezését kérték, mindaddig, amíg a bíróság eljárása jogerősen le nem zárult.

(3)¹⁷⁸ Ha a vállalkozás a tanács kötelezést tartalmazó határozatát vagy a határozattal jóváhagyott egyezséget a teljesítési határidőn belül nem hajtja végre, a fogyasztó kérheti a bíróságtól a tanács határozatának végrehajtási záradékkal történő ellátását, a békéltető testület elnökének egyidejű értesítése mellett.

(4) A bíróság megtagadja a határozat végrehajtásának elrendelését, ha a 18. § (1) bekezdése alapján a békéltető testületnek nem volt hatásköre az eljárásra.

(5) A fogyasztó a határozattal jóváhagyott egyezés és a kötelezést tartalmazó határozat végrehajtásának, illetve az ajánlásban foglalt követésének elmaradásáról köteles értesíteni a békéltető testületet.

(6)¹⁷⁹ Ha a kézbesítési vélelemre tekintettel végrehajtási záradékkal ellátott kötelezést tartalmazó határozat alapján végrehajtási eljárás indult, és a címzett a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet terjeszt elő, a kérelemnek a végrehajtásra nincs halasztó hatálya. Ha azonban a kérelemben foglalt tények fennállása valószínűnek mutatkozik, erről a kérelmet elbíró békéltető testület elnöke – a valószínűsége vonatkozó álláspontja és a kérelem megküldésével – haladéktalanul értesíti a bíróságot. A vállalkozás a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmében kérheti a végrehajtás felfüggesztését, amit a bíróság a fogyasztó meghallgatása nélkül is elrendelhet.

36/A. §¹⁸⁰ (1)¹⁸¹ A békéltető testület tevékenységéről évente összefoglaló tájékoztatót készít, és azt a tárgyévét követő év március 1-jéig megküldi a fogyasztóvédelemért felelős miniszternek, valamint azt külön kérésre az igénylő számára elektronikus úton rendelkezésre bocsátja.

(2) A békéltető testület éves tevékenységéről elkészült összefoglaló tartalmazza legalább:

a) a beérkezett kérelmek számát és ügytípus szerinti megoszlását,

b) a fogyasztók és a vállalkozások között gyakran vitákat eredményező, rendszeresen előforduló vagy jelentős problémákat, valamint ezen információkhoz csatolt ajánlásokat arra vonatkozóan, hogy a jövőben az ilyen problémák hogyan kerülhetők el vagy oldhatóak meg,

c) azon békéltető testületi eljárások számára vonatkozó adatokat, amelyekben a kérelem meghallgatás kizárása nélküli elutasítására került sor, továbbá az elutasítás háttérében álló indokokat és ezek százalékos arányát,

d) az adott évben meghozott döntési típusoknak a teljes ügyszámhoz viszonyított arányát, a fogyasztó igényének megalapozottsága, megalapozatlansága szerinti bontásban, külön kitérve az eljárást megszüntető döntésekre és ez utóbbiak okaira, amennyiben ismertek,

e) amennyiben ismert, azon eljárások arányát, amelyek esetében a felek az eljárás eredményének megfelelően jártak el,

f) a fogyasztói jogviták lezárásához szükséges átlagos időtartamot,

g) amennyiben ismert, a meghozatalra került ajánlások, kötelezést tartalmazó határozatok, egyezséget jóváhagyó határozatok vállalkozás általi teljesítésére vonatkozó adatokat,

h) annak tényét, hogy a békéltető testület tagja-e valamely határon átnyúló alternatív vitarendezést elősegítő hálózatnak,

i) tájékoztatást a békéltető testület tagjai számára rendszeresen nyújtott képzésekről,

j) a békéltető testület értékelését az általa lefolytatott eljárások eredményességéről és teljesítménye javításának lehetséges módjairól.

36/B. §¹⁸² A békéltető testület közzéteszi annak a vállalkozásnak a nevét, székhelyét és az eljárással érintett tevékenysége megjelölését, amely a 29. § (8) bekezdése szerinti felszólítás ellenére nem tett az ügy érdemére vonatkozó – a 29. § (8) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tartalmú – nyilatkozatot és a kitűzött meghallgatáson nem jelent meg, ilyen módon megakadályozva az egyezség létrehozását. Erre az értesítésben a vállalkozás fgyelmét fel kell hívni.

36/C. §¹⁸³ (1)¹⁸⁴ A vállalkozás a székhelye szerinti békéltető testületnél vagy – valamennyi békéltető testületre kiterjedő hatállyal – az MKIK-nál írásban, visszavonásig érvényes általános alávetési nyilatkozatot tehet, amelyben vállalja, hogy a békéltető testületi eljárásnak és egyezség hiányában az ilyen eljárásban hozott határozatnak aláveti magát. Az általános alávetési nyilatkozatban a vállalkozás kötelezettségvállalásának mértékét, illetve hatályát a jogvita tárgyának általa meghatározott értékében vagy más módon is korlátozhatja.

(2)¹⁸⁵ A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara a nála megtett általános alávetési nyilatkozatokról nyilvántartást vezet.

(3)¹⁸⁶ A békéltető testület az illetékességi területén székhellyel rendelkező vállalkozások nála megtett általános alávetési nyilatkozatairól nyilvántartást vezet.

(4) Ha a fogyasztó bizonyítja, hogy a fogyasztói jogvita alapjául szolgáló szerződést arra tekintettel kötötte, hogy a vállalkozás kereskedelmi kommunikációjában vállalta, hogy a békéltető testületi eljárásnak és egyezség hiányában az ilyen eljárásban hozott határozatnak aláveti magát, a vállalkozást e nyilatkozata – az abban meghatározott feltételekkel – köti az adott eljárásban akkor is, ha nem tett az (1) bekezdés szerinti általános alávetési nyilatkozatot. A vállalkozás mentesül e nyilatkozat kötőereje alól, ha bizonyítja, hogy azt a szerződéskötésig a vállalkozással azonos módon visszavonta.

37. §¹⁸⁷ (1) A békéltető testület az eljárására vonatkozó részletes szabályokat a törvény keretei között szabadon állapíthatja meg. A békéltető testület eljárási szabályzata nem lehet ellentétes a (2) bekezdés szerinti országos eljárási szabályzat rendelkezéseivel.

(2)¹⁸⁸ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter az MKIK-val együttműködve a békéltető testületek egységes gyakorlatának kialakítása érdekében országos eljárási szabályzatot készít, amelynek alkalmazása kötelező a békéltető testület eljárásában.

37/A. §¹⁸⁹ (1) A fogyasztóvédelemért felelős miniszter – a békéltető testületek által megküldött adatok alapján – az általa vezetett minisztérium honlapján gondoskodik a következők közzétételéről:

- a békéltető testületek címe, telefonszáma, elektronikus levélcíme, valamint hivatkozás a honlapjaik elérhetőségére,
- hivatkozás a békéltető testületek tagjai a 23/A. §-ban meghatározott, a (3) bekezdés *b*) pontja szerint közzétett listáinak elérhetőségére,
- a 26/A. § szerinti tájékoztatási kötelezettség teljesítését a békéltető testületek eljárására vonatkozó törvényi rendelkezések rövid, közérthető bemutatásával előmozdító tájékoztatás,
- a 36/A. § (1) bekezdésében meghatározott összefoglaló tájékoztatók,
- a békéltető testületek eljárását akadályozó vállalkozásoknak a 36/B. §-ban meghatározott adatokat tartalmazó jegyzéke,
- hivatkozás az egyes békéltető testületeknél a 36/C. § (1) bekezdése alapján általános alávetési nyilatkozatot tett vállalkozásoknak a (3) bekezdés *h*) pontja szerint közzétett jegyzékei, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által a (2) bekezdés *c*) pontja szerint közzétett jegyzék elérhetőségére, továbbá
- a 37. § szerinti eljárási szabályzatok.

(2) A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara honlapján közzé kell tenni a következőket:

- a békéltető testületek címe, telefonszáma, elektronikus levélcíme, valamint hivatkozás a honlapjaik elérhetőségére,
- hivatkozás a békéltető testületek tagjainak a 23/A. §-ban meghatározott, a (3) bekezdés *b*) pontja szerint közzétett listái elérhetőségére,
- a 36/C. § (2) bekezdésében meghatározott nyilvántartás alapján a nála általános alávetési nyilatkozatot tett vállalkozások jegyzéke az alávetés esetleges korlátozásának megadásával,
- hivatkozás a fogyasztóvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzétett, az (1) bekezdés *c*) pontja szerinti tájékoztatás elérhetőségére, továbbá
- a 37. § szerinti eljárási szabályzatok.

(3)¹⁹⁰ A békéltető testület naprakész, az eljárására vonatkozó és könnyen hozzáférhető információkkal ellátott internetes honlapot működtet, amelyen biztosítja, hogy a fogyasztó online úton is benyújthassa kérelmét és annak mellékleteit. Az internetes honlapon közzé kell tenni és kérés esetén elektronikus úton a felek rendelkezésére kell bocsátani legalább a következő információkat:

- a békéltető testület elérhetőségeit, így különösen székhelyét, postacímét, e-mail címét, telefonszámát, valamint faxszámát,
- annak tényét, hogy a békéltető testületet az Európai Bizottság jegyzékében nyilvántartásba vették-e,
- ¹⁹¹ a békéltető testületi tagok nevét, megbízatásuk időtartamát, felsőfokú végzettségük oklevél szerinti megnevezését, szakterületüket,
- a békéltető testületi tagok függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó törvényes követelményeket,
- a békéltető testületi tagok esetleges tagságát az alternatív vitarendezési fórumok határon átnyúló vitarendezést elősegítő hálózatában,
- a békéltető testület hatáskörére vonatkozó információkat,
- azt a tájékoztatást, amely szerint a békéltető testület eljárása jogszabályon, valamint adott esetben ezt részletező országos eljárási szabályzaton, saját eljárási szabályzatán alapul,
- azt a tájékoztatást, hogy a békéltető testületi eljárást kizárólag fogyasztónak minősülő személy kezdeményezheti a békéltető testület hatáskörébe tartozó ügyekben akkor, ha már előzetesen megkísérelte a fogyasztói jogvita rendezését és a vita megkísérlésének tényére vonatkozóan bizonyítékkal rendelkezik,

- i) arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a fogyasztó bármikor visszavonhatja kérelmét,
- j) a fogyasztói jogvitával érintett felek költségviselésére vonatkozó tájékoztatást,
- k) a békéltető testületi eljárás átlagos időtartamát,
- l) a békéltető testületi eljárás során meghozatalra kerülő lehetséges döntésekre, azok joghatására és kikényszeríthetőségére, valamint ennek módjára vonatkozó tájékoztatást,
- m) a békéltető testület tevékenységére vonatkozó éves beszámolót.

(4)¹⁹² A békéltető testületek, valamint az Európai Fogyasztói Központok Hálózatának Magyarországon működő központja, továbbá a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületek, valamint a kereskedelmi és iparkamarák internetes honlapjukon közzéteszik az Európai Bizottságnak a békéltető testületekről vezetett jegyzékét.

(5)¹⁹³ A békéltető testületekről a fogyasztóvédelemért felelős miniszter nyilvántartást vezet, amely a (6) bekezdés *a)*, *d)* és *e)* pontjaiban meghatározott adatokat tartalmazza.

(6)¹⁹⁴ A békéltető testületek a nyilvántartásba vételük érdekében a következőkről tájékoztatják a fogyasztóvédelemért felelős minisztert:

- a) név, elérhetőség és honlapcím,
- b) felépítés és finanszírozás, ideértve a békéltető testületi tagok személyére, javadalmazására, megbízatásuk idejére és arra a szervezetre vonatkozó információkat, amelynek a megbízásában állnak,
- c) a békéltető testületi eljárások átlagos időtartama a 36/A. § (1) bekezdés szerinti tájékoztató benyújtását követően,
- d) a békéltető testületek hatáskörébe tartozó ügyek,
- e) nyilatkozat arról, hogy a békéltető testület megfelel a (3) bekezdésben, a 18. § (6) bekezdésében, a 27. §-ban, a 28/A. §-ban, a 29. § (3)–(5b) bekezdésében, a 30. § (2) bekezdésében, a 33. § (5) bekezdésében, valamint a 36/A. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott minőségi követelményeknek.

(7)¹⁹⁵ Ha a békéltető testület nem teljesíti a (6) bekezdés *e)* pontjában meghatározott követelményeket vagy elmulasztja a 36/A. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségét, a fogyasztóvédelemért felelős miniszter felszólítja a békéltető testületet a követelmények és a tájékoztatás haladéktalan teljesítésére. Ha a békéltető testület a felszólítást követő kilencven nap elteltével sem felel meg a követelményeknek vagy nem adja meg a szükséges tájékoztatást, a fogyasztóvédelemért felelős miniszter törli a békéltető testületet a nyilvántartásból, és az erről szóló döntését megküldi a békéltető testület részére.

(8)¹⁹⁶ Az (5) bekezdés szerinti adatok megváltozása esetén a békéltető testület haladéktalanul értesíti a fogyasztóvédelemért felelős minisztert.

(9)¹⁹⁷ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter az (5) bekezdés szerinti nyilvántartást megküldi az Európai Bizottság részére.

(10)¹⁹⁸ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter az (5) bekezdés szerinti nyilvántartásban bekövetkezett változásról értesíti az Európai Bizottságot.

Fogyasztóvédelmi rezsipont¹⁹⁹

37/B. §²⁰⁰ (1) A fogyasztóvédelmi hatóság szervezetében fogyasztóvédelmi rezsipont működik.

(2)²⁰¹ A fogyasztóvédelmi rezsipont feladata a villamosenergia-, földgáz-, távhő-, víziközmű-, hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz- közszolgáltatást, valamint a vezetékes PB-gáz szolgáltatást és a PB-gáz tartályban vagy palackban történő forgalmazását érintő területen a fogyasztók tájékoztatása a vonatkozó jogszabályi előírásokról, a fogyasztók által kezdeményezhető hatósági eljárásokról, továbbá az igénybe vehető igényérvényesítési eszközökről.

Közérdekű igényérvényesítés²⁰²

38. §²⁰³ (1)²⁰⁴ A fogyasztóvédelmi hatóság vagy a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesület pert indíthat a fogyasztók polgári jogi igényeinek érvényesítése iránt az ellen, akinek a 45/A. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezésekbe ütköző tevékenységét a fogyasztóvédelmi hatóság véglegesen megállapította, ha a jogsértő tevékenység a fogyasztók széles, személyében nem ismert, de a jogsértés körülményei alapján meghatározható körét érinti.

(2) A jogsértés bekövetkezésétől számított három év – vagy ha külön törvény a fogyasztók polgári jogi igényeinek elévülésére rövidebb időtartamot állapít meg, akkor annak – eltelte után perindításnak nincs helye. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. Ha a jogsértő magatartás folyamatos, a határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik. Ha a jogsértő magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll. Az igény érvényesítésére nyitva álló határidőbe nem számít bele a fogyasztóvédelmi hatóság eljárásának időtartama.

(3) Ha a jogsértéssel érintett fogyasztók tekintetében az érvényesített igény jogalapja és az igényben megjelölt kár összege, illetve egyéb követelés esetén a követelés tartalma – a jogsértéssel érintett egyes fogyasztók egyedi körülményeire tekintet nélkül – egyértelműen megállapítható, a fogyasztóvédelmi hatóság vagy a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesület kérheti, hogy a bíróság ítéletében kötelezze a vállalkozást a követelés teljesítésére, ellenkező esetben kérheti, hogy a bíróság állapítsa meg a jogsértés tényét a keresetben meghatározott valamennyi fogyasztóra kiterjedő hatállyal. Ha a bíróság a jogsértés tényét a keresetben meghatározott valamennyi fogyasztóra kiterjedő hatállyal állapította meg, a jogsértéssel érintett fogyasztó az általa a jogsértő ellen indított perben kizárólag a kárának összegét, valamint a jogsértés és a kára közötti okozati összefüggést köteles bizonyítani.

(4) A bíróság ítéletében meghatározza azoknak a jogosult fogyasztóknak a körét és az azonosíthatóságukhoz szükséges adatokat, akik tekintetében a jogsértés tényét megállapította, illetve akik jogosultak az ítéletbeli kötelezés teljesítésének követelésére.

(5) Ha a bíróság ítéletében a jogsértés tényének megállapításán túl a vállalkozást meghatározott követelés teljesítésére is kötelezte, a vállalkozás köteles az (5) bekezdés szerint meghatározott jogosult fogyasztó igényét az ítéletnek megfelelően kielégíteni. Önkéntes teljesítés hiányában a jogosult fogyasztó kérheti az ítélet bírósági végrehajtását. A fogyasztó jogosultságát a bíróság az ítéletben meghatározott feltételek alapján a végrehajtási lap kiállítására irányuló eljárásában vizsgálja.

(6) A bíróság az igény érvényesítőjének kérelmére ítéletében elrendelheti, hogy a vállalkozás saját költségére közlemény közzétételéről gondoskodjon. A közlemény szövegéről és a közzététel módjáról a bíróság dönt. Közzététel alatt érteni kell különösen az országos napilapban és az Internet útján történő nyilvánosságra hozatalt.

(7) A fogyasztóvédelmi hatóság vagy a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesület általi igényérvényesítés nem érinti a fogyasztónak azt a jogát, hogy a jogsértővel szemben a polgári jog szabályai szerint igényét önállóan érvényesítse.

(8) Az e § szerinti igényérvényesítési jog megilleti az Európai Gazdasági Térség bármely más tagállamának joga alapján létrejött azon feljogosított szervezeteket az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében, amelyek a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének \(3\) bekezdése](#) alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett jegyzéken szerepelnek, feltéve, hogy a keresetben érvényesíteni kívánt igény a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletében](#) felsorolt európai uniós jogi rendelkezéseket átültető olyan jogszabályi rendelkezések megsértésén alapul, amelyek miatti eljárás a 45/A. § (1)–(3) bekezdése alapján a fogyasztóvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik.

(9)²⁰⁵ Az e § szerinti pert a [Pp.](#) közérdekből indított perre vonatkozó rendelkezései alapján kell lefolytatni.

38/A–38/C. §²⁰⁶

Közérdekből indított keresetindítás²⁰⁷

39. §²⁰⁸ (1) Ha a vállalkozás jogszabálysértő tevékenysége a fogyasztók széles, személyében nem ismert, de a jogsértés körülményei alapján meghatározható körét érinti vagy jelentős nagyságú hátrányt okoz, és az eljárás a bíróság hatáskörébe tartozik, az ügyész vagy a fogyasztói érdekek képviselőjét ellátó egyesületet keresetindítási jog illeti meg.

(2) Ha a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv I. mellékletében](#) felsorolt európai uniós jogi rendelkezéseket átültető jogszabályi rendelkezések megsértése miatti eljárás bíróság hatáskörébe tartozik, az (1) bekezdés szerint keresetindítási jog illeti meg az Európai Gazdasági Térség bármely más tagállamának joga alapján létrejött azon feljogosított szervezeteket az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében, amelyek a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének \(3\) bekezdése](#) alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett jegyzéken szerepelnek.

(3)²⁰⁹ Az (1)–(2) bekezdés szerinti szervezetek által indított keresetekre a 38. § (2)–(6) bekezdése megfelelően alkalmazandó. Az (1)–(2) bekezdés szerint keresetindításra jogosultak keresetükben a következőket is követelhetik:

- a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől,
- a sérelmes helyzet megszüntetését és a jogsértést megelőző állapot helyreállítását.

(4) Az e § szerinti igényérvényesítés nem érinti a fogyasztónak azt a jogát, hogy a jogsértővel szemben a polgári jog szabályai szerint igényét önállóan érvényesítse.

(5)²¹⁰ Az e § szerinti pert a [Pp.](#) közérdekből indított perre vonatkozó rendelkezései alapján kell lefolytatni.

MÁSODIK RÉSZ

A FOGYASZTÓVÉDELEM ÁLLAMI, ÖNKORMÁNYZATI ÉS ÉRDEKKÉPVISELETI INTÉZMÉNYRENDSZERE

VII. Fejezet

A fogyasztóvédelem állami intézményrendszere

39/A. §²¹¹

40. §²¹² A fogyasztóvédelemért felelős miniszter

- fogyasztóvédelmi szakmapolitikai programot alkot,
- intézkedéseket tesz, illetve kezdeményez a fogyasztói jogok védelme és érvényesítése érdekében.

41–42. §²¹³

42/A. §²¹⁴

43. §²¹⁵

Együttműködés az Európai Gazdasági Térség államainak fogyasztóvédelmi hatóságaival²¹⁶

43/A. §²¹⁷ (1) A fogyasztóvédelmi hatóság látja el az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtását a következő irányelveket átültető tagállami jogszabályokba ütköző Európai Unión belüli jogsértések tekintetében:

- a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közléséről szóló – a [90/88/EGK tanácsi irányelvvel](#), továbbá a [98/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel](#) módosított – 1986. december 22-i [87/102/EGK tanácsi irányelv](#),

b) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i [93/13/EGK tanácsi irányelv](#),

c) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről szóló, 1998. február 16-i [98/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#),

d)²¹⁸ az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról, valamint az [1999/44/EK irányelv](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/771 európai parlamenti és tanácsi irányelv,

e) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i [2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. és 10–11. cikke](#),

f) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i [2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv – 2004/27/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvvel](#) módosított – 86–100. cikke,

g) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a [84/450/EGK tanácsi irányelv](#), a [97/7/EK](#), a [98/27/EK](#) és a [2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek](#), valamint a [2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) módosításáról szóló 2005. május 11-i [2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#),

h) a fogyasztók jogairól, a [93/13/EGK tanácsi irányelv](#) és az [1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#) módosításáról, valamint a [85/577/EGK tanácsi irányelv](#) és a [97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#) hatályon kívül helyezéséről szóló 2011. október 25-i [2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv](#),

i) a szálláshelyek időben megosztott használati jogára, a hosszú távra szóló üdülési termékekre, ezek viszontértékesítésére és cseréjére vonatkozó szerződések egyes szempontjai tekintetében a fogyasztók védelméről szóló 2009. január 14-i [2008/122/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv](#),

j) az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyütesekről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv](#) módosításáról, továbbá a [90/314/EGK tanácsi irányelv](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

k)²¹⁹ a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/770 európai parlamenti és tanácsi irányelv.

(2) A fogyasztóvédelmi hatóság látja el – szükség szerint a légiközlekedési hatóság megkeresésével – az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtását a visszaautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a [295/91/EGK rendelet](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i [261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) rendelkezéseibe ütköző Európai Unión belüli jogsértések tekintetében.

(3) A fogyasztóvédelmi hatóság végzi Magyarországon – összekötő hivatalként – az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtásának összehangolását.

(4) A fogyasztóvédelmi hatóság látja el az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtását az (EU) 2018/302 rendeletbe ütköző Európai Unión belüli jogsértések tekintetében abban az esetben, ha a vevő az (EU) 2018/302 rendelet szerinti fogyasztónak minősül.

43/B. §²²⁰ Az (EU) 2017/2394 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése, 16. cikkének (1) bekezdése, valamint 8. cikkének (1) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségek, a 17. cikk, a 26. cikk, a 29. cikk, a 30. cikk, a 37. cikk (1) és (3) bekezdése szerinti információcsere, továbbá a 39. cikk szerinti értesítési kötelezettség végrehajtásáról a fogyasztóvédelemért felelős miniszter gondoskodik.

VIII. Fejezet

A helyi önkormányzatok szerepe

44. § (1) A helyi önkormányzatok képviselő-testületei

a)²²¹ segíthetik a fogyasztók önszerveződéseit, támogathatják a fogyasztóvédelmi egyesületek helyi érdekérvényesítő tevékenységét,

b)²²²

c) a lakosság igényeitől függően fogyasztóvédelmi tanácsadó irodát működtethetnek.

(2)²²³

IX. Fejezet

A fogyasztói érdekek képviselését ellátó egyesületek²²⁴

45. § (1)²²⁵ Az állam és a helyi önkormányzatok előmozdítják és támogatják a fogyasztói érdekek képviselését ellátó egyesületek arra irányuló tevékenységét, hogy

a) érdekfeltáró munkájukkal segítsék a fogyasztók gazdasági érdekeinek és fogyasztói jogainak érvényesítését, ennek keretében feltárják a fogyasztói problémákat, értékelik a fogyasztói jogok érvényesülését,

b) figyelemmel kísérik a fogyasztókkal szemben alkalmazott általános szerződési feltételeket,

c) képviselik a fogyasztókat az érdekegyeztető fórumokon és testületekben,

- d)²²⁶ közérdekű keresetet indítsanak, eljárást, vizsgálatot, intézkedést kezdeményezzenek a fogyasztói jogok vagy fogyasztói érdekek védelme érdekében,
- e) véleményezzék a fogyasztókat érintő jogszabálytervezeteket, jogszabály-módosítást kezdeményezzenek a fogyasztói jogok vagy fogyasztói érdekek érvényesítése vagy védelme érdekében,
- f) közreműködjenek a fogyasztóvédelmi politika kidolgozásában és figyelemmel kísérik annak érvényesülését,
- g) a fogyasztók tájékoztatását szolgáló és jogérvényesítésüket elősegítő tanácsadó irodákat és a fogyasztók tájékoztatását szolgáló információs rendszert működtessenek,
- h)²²⁷ a tudatos fogyasztói magatartás elősegítése és a fogyasztók tájékozottságának javítása érdekében fogyasztóvédelmi oktatást és tájékoztatást szervezzenek, illetve végezzenek,
- i) a tevékenységük során tapasztaltak nyilvánosságra hozatalával tájékoztassák a közvéleményt,
- j) a fogyasztói érdekek védelme céljából részt vegyenek a nemzetközi szervezetek tevékenységében,
- k) közreműködjenek a nemzeti szabványosításban a Magyar Szabványügyi Testület szervein keresztül.
- (2)²²⁸
- (3)²²⁹ Az állam a mindenkor évi költségvetésről szóló törvényben gondoskodik a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületek támogatásáról.

X. Fejezet

A fogyasztóvédelmi hatóság eljárása²³⁰

45/A. §²³¹ (1)²³² A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi – a szerződés létrejöttére, érvényességére, joghatásaira és megszűnésére vonatkozó rendelkezések kivételével –

- a forgalmazással, szolgáltatásnyújtással,
- a gyermek- és fiatalkorúak védelmével,
- a fogyasztói csoporttal,
- a panaszkezeléssel, ügyfélszolgálattal, fogyasztóvédelmi referens foglalkoztatásával, valamint
- e)²³³ a vállalkozásnak a békéltető testületre vonatkozó 17/A. § (1a) bekezdése szerinti tájékoztatási, valamint a békéltető testületi eljárásban fennálló, a 29. § (11) bekezdésében meghatározott együttműködési kötelezettségével összefüggő, e törvényben és a végrehajtására kiadott jogszabályokban foglalt rendelkezések betartását, és eljár azok megsértése esetén.

(2) A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi a külön jogszabályban fogyasztóvédelmi rendelkezésként meghatározott rendelkezések betartását, és – ha a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvény eltérően nem rendelkezik – eljár azok megsértése esetén.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott rendelkezéseken túl, ha külön törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi

- az áru fogyasztók számára való értékesítésére,
- b)²³⁴ a fogyasztóknak forgalmazott termék minőségére, összetételére, csomagolására,,
- a fogyasztóknak értékesítésre szánt, illetve értékesített áru mérésére, hatósági árára vagy egyébként kötelezően megállapított árára,
- a fogyasztói panaszok intézésére,
- a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézésére,
- a termék forgalmazása vagy szolgáltatás nyújtása során az egyenlő bánásmód követelményére, továbbá
- a fogyasztók tájékoztatására

vonatkozó rendelkezések betartását, és eljár azok megsértése esetén.

(4)²³⁵ A fogyasztóvédelmi hatóság az (1)–(3) bekezdésben foglaltakat az ellátási láncban szereplő gazdálkodó szervezetek vonatkozásában is ellenőrzi és eljár azok megsértése esetén.

45/B. §²³⁶ A fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi a fogyasztói szerződés megkötésénél alkalmazott vagy e célból nyilvánosan megismerhetővé tett általános szerződési feltételeket abban a tekintetben, hogy azok nem tartalmazzak-e a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközően a szerződéses jogokat és kötelezettségeket egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára megállapított feltételt.

46. §²³⁷ (1)²³⁸

(2)²³⁹ A fogyasztóvédelmi hatóság eljárásában az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében az ügyfél jogai illetik meg

- a)²⁴⁰ a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületeket, illetve
- b)²⁴¹ a 43/A. § (1) bekezdés a)–c), e) és f), valamint h)–k) pontjában említett irányelveket, továbbá a [2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet](#) átültető jogszabályi rendelkezések megsértésére hivatkozással az Európai Gazdasági Térség bármely más államának joga alapján létrejött azon feljogosított egységeket is, amelyek a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikk \(3\) bekezdése](#) alapján az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett jegyzéken szerepelnek.

(2a)²⁴² A (2) bekezdés a) pontjától eltérően a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületeket a más által kezdeményezett eljárásban az ügyfél jogai csak akkor illetik meg, ha az eljárásban vizsgált jogsértés a fogyasztók széles körét érinti.

(2b)²⁴³ A 46. § (6a) bekezdés *b*) pontjának alkalmazása esetén a fogyasztóvédelmi hatóság értesítheti a jelen lévő ügyfelet a hivatalbóli eljárás megindításáról az általános közigazgatási rendtartásról szóló [2016. évi CL. törvény \(a továbbiakban: Ákr.\) 104. § \(4\) bekezdésében](#) meghatározott, rendelkezésére álló adatok közlésével. E bekezdésben foglalt alkalmazása során az ügyfél részéről a helyszínen eljáró személyt, akivel a hatóság a döntését a helyszínen közli, – az ellenkező bizonyításáig – az ügyfél képviselőjére jogosultnak kell tekinteni, amennyiben erre irányuló nyilatkozatot tesz, illetve egyéb, ezt igazoló okiratot csatol.

(2c)²⁴⁴ A (2b) bekezdésben foglalt vélelem megdöntése iránt kérelmet terjeszthet elő az ügyfél. A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a képviselői jogosultság hiányát valószínűsítik.

(3) A fogyasztóvédelmi hatóság eljárása a jogsértés bekövetkezését követő három éven túl nem indítható meg. Ha a jogsértő magatartás folyamatos, a határidő a magatartás abbahagyásakor kezdődik. Ha a jogsértő magatartás azzal valósul meg, hogy valamely helyzetet vagy állapotot nem szüntetnek meg, a határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez a helyzet vagy állapot fennáll.

(4)²⁴⁵ A fogyasztóvédelmi hatóság a termék biztonságosságával és megfelelőségével kapcsolatos piacfelügyeleti feladat- és hatáskörét e törvény, a termékek piacfelügyeletéről szóló törvény, valamint külön jogszabály alapján gyakorolja.

(5)²⁴⁶ A fogyasztóvédelmi hatóság közszolgáltatással kapcsolatos eljárásában az ügyintézési határidő 60 nap.

(6)²⁴⁷

(6a)²⁴⁸

(6b)²⁴⁹

(6c)²⁵⁰

46/A. §²⁵¹ A fogyasztó fogyasztóvédelmi hatóság részére benyújtott kérelemnek – az [Ákr. 36. §-ában](#) előírtakon túl – tartalmaznia kell

- a) a kérelemmel érintett vállalkozás nevét, valamint ha a fogyasztó rendelkezésre áll, székhelyének címét,
- b) a feltételezett jogsértéssel érintett üzlet címét vagy a kifogásolt magatartás elkövetésének helyét,
- c) a beadvány tárgyának rövid leírását a rendelkezésre álló dokumentumokkal alátámasztva, ideértve különösen a vállalkozásnak a fogyasztó megkeresésére adott válaszllevelét, a szóbeli panaszról felvett jegyzőkönyvet, vagy postai úton benyújtott panasz esetében a feladás igazolását szolgáló dokumentumot.

47. §²⁵² (1) Ha a fogyasztóvédelmi hatóság eljárása során megállapítja a 45/A. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértését, az eset lényeges körülményeinek – így különösen a jogsértés súlyának, a jogsértő állapot időtartamának, a jogsértő magatartás ismételt tanúsításának, illetve a jogsértéssel elért előny – figyelembevételével és az arányosság követelményének szem előtt tartásával az alábbi jogkövetkezményeket állapíthatja meg:

- a) elrendelheti a jogsértő állapot megszüntetését,
- b) megtilthatja a jogsértő magatartás folytatását,
- c) határidő tűzésével a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezheti a vállalkozást,
- d) a jogszerű állapot helyreállításáig feltételhez kötheti, vagy megtilthatja az áru forgalmazását, illetve értékesítését,
- e)²⁵³ a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározottak szerinti dolgot jogosult elkobozni, és azt a jogsértést elkövető vállalkozás költségére megsemmisíteni,
- f)²⁵⁴

g) a jogszerű állapot helyreállításáig terjedő időtartamra elrendelheti a jogsértéssel érintett üzlet ideiglenes bezárását, ha az a fogyasztók életének, testi épségének, egészségének védelme vagy a fogyasztók széles körét érintő kárral fenyegető veszély elhárítása érdekében szükséges,

h) a 16/A. § (1)–(3) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén a jogsértés megállapításától számított legfeljebb egy évig megtilthatja az alkoholtartalmú ital, a dohánytermék, illetve a szexuális termék forgalmazását, e rendelkezések ismételt megsértése esetén pedig elrendelheti a jogsértéssel érintett üzlet legfeljebb harminc nap időtartamra történő ideiglenes bezárását,

i) fogyasztóvédelmi bírságot (a továbbiakban: bírság) szabhat ki.

(1a)²⁵⁵ Amennyiben nem áll rendelkezésre más hatékony eszköz az (EU) 2017/2394 rendelet hatálya alá tartozó jogsértések megszüntetésének vagy megtiltásának érvényre juttatására és a fogyasztók kollektív érdekeit erő súlyos sérelem kockázatának megelőzése érdekében, a fogyasztóvédelmi hatóság:

a) elrendelheti az online felületről a tartalom eltávolítását vagy egy online felülethez való hozzáférés korlátozását, illetve elrendelheti, hogy az online felületre való belépéskor a fogyasztóknak szóló kifejezett figyelmeztetés jelenjen meg,

b) elrendelheti, hogy a tárhelyszolgáltató az online felületet távolítsa el, az ahhoz való hozzáférést tiltsa le vagy korlátozza, vagy

c) elrendelheti, hogy a domainszolgáltatók és domainnyilvántartók egy teljesen minősített domainnevet töröljenek és jogosult annak az engedélyezésére, hogy az érintett illetékes hatóság ilyen domainnevet nyilvántartásba vegyen,

ideértve a harmadik fél vagy más hatóság felkérését ilyen intézkedések megtételére.

(1b)²⁵⁶ A fogyasztóvédelmi hatóság (1a) bekezdés szerinti határozatának kötelezettje – annak határozatban történő megjelölése nélkül – valamennyi elektronikus hírközlési szolgáltató.

(1c)²⁵⁷ Az ideiglenes hozzáférhetlenné tétel végrehajtását a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság az elektronikus hírközlésről szóló törvény alapján szervezi és ellenőrzi.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt jogkövetkezmények alkalmazása esetén a fogyasztóvédelmi hatóság – amennyiben azt az eset körülményeire tekintettel szükségesnek tartja – határidő tűzésével kötelezheti a jogsértő vállalkozást, hogy a hibák, hiányosságok, illetve a jogsértés megszüntetése érdekében tett intézkedésekről a hatóságot értesítse.

(3)²⁵⁸ Jogszabály az abban meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezés megsértése esetére további jogkövetkezményeket határozhat meg.

(4) Az (1) és (3) bekezdés szerinti jogkövetkezmények együttesen is megállapíthatók.

(5)²⁵⁹ Az (1) bekezdés alkalmazásában a jogkövetkezmények meghatározásakor a következő szempontokat kell figyelembe venni:

a) a jogsértés jellege, súlya, mértéke és időtartama, a jogsértéssel érintett fogyasztók száma, érdekeik sérelmének köre, a jogsértő magatartás kiterjedtsége;

b) a vállalkozás által tett intézkedések, amelyek a fogyasztók által elszenvedett kár csökkentésére vagy megtérítésére irányulnak;

c) a vállalkozás által korábban elkövetett bármely jogsértés;

d) a vállalkozás által a jogsértés révén elért pénzügyi előnyök vagy elkerült veszteségek, ha az arra vonatkozó adatok rendelkezésre állnak;

e) a jogsértéssel érintett áruk értéke;

f) a vállalkozással szemben ugyanazon jogsértésért más tagállamokban kiszabott szankciók a határokon átnyúló esetekben, ha az ilyen szankciókra vonatkozó információk az (EU) 2017/2394 európai parlamenti és tanácsi rendelet által létrehozott mechanizmuson keresztül elérhetők; valamint

g) az eset egyéb enyhítő vagy súlyosító körülményei.

(6) A fogyasztóvédelmi hatóság a jogsértés megszüntetése érdekében határozathozatal helyett hatósági szerződést köthet azzal az ügyféllel, aki vállalja, hogy felhagy a jogsértő magatartással, és magatartását a hatósági szerződésben meghatározott módon hozza összhangba a 45/A. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezésekkel.

(7) Nincs helye az (1) bekezdés szerinti jogkövetkezmény alkalmazásának a fogyasztóvédelmi hatósággal hatósági szerződést kötő ügyféllel szemben a szerződésben megállapított teljesítési határidőn belül azon jogsértés miatt, amelynek megszüntetése érdekében a szerződés megkötésére sor került.

(8)²⁶⁰ A fogyasztóvédelmi hatóság az (1) bekezdés g), illetve h) pontja szerinti jogkövetkezmény megállapításáról szóló döntését közli a vállalkozásról, illetve az üzletről nyilvántartást vezető kereskedelmi hatósággal.

(9) A hatósági ellenőrzés, illetve a fogyasztóvédelmi hatóság eljárása során a vállalkozás köteles közölni a tevékenységével kapcsolatos – az ellenőrzés lefolytatásához, illetve az érdemi döntéshez szükséges – adatokat a nyilvános vagy valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásában szereplő adatok kivételével. Ha a fogyasztóvédelmi hatóság felhívására a vállalkozás az adatokat nem közli, vagy valótlan adatot közöl, vele szemben eljárási bírság kiszabásának van helye.

(9a)²⁶¹ Az ügyfélszolgálati ügyintéző élőhangos bejelentkezésére vonatkozó, a 17/B. § (3) bekezdésében előírt kötelezettség ellenőrzése érdekében az az elektronikus hírközlési szolgáltató, akinek hálózatából a hívást kezdeményezték, a fogyasztóvédelmi hatóság felhívására köteles közölni a hívás kezdő időpontjára és időtartamára vonatkozó, általa kezelt adatokat.

(10)²⁶² A fogyasztóvédelmi hatóság – jegyzőkönyv felvétele mellett – jogosult minta és ellenminta vételére a termék, minőségének vagy összetételének vizsgálata céljából. A minta költségét is tartalmazó mintavételi költség, továbbá a laboratóriumi vagy az egyéb vizsgálatok költsége eljárási költség.

(11) A (10) bekezdés szerinti eljárási költséget a jogsértésért felelős vállalkozás viseli, ha a minta az előírt követelményeknek nem felel meg.

(12)²⁶³

(13) A fogyasztóvédelmi hatóság termék vagy szolgáltatás tekintetében próbavásárlást végezhet.

(14)²⁶⁴ A fogyasztóvédelmi hatóság az (EU) 2017/2394 rendeletből eredő feladatainak teljesítése során, az Fgytv. 45/A (1)–(3) bekezdésében meghatározott fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértésének alapos gyanúja esetén jogosult a hatósági eljárás megindítása előtt a jogsértő vállalkozást előzetesen, határidő tűzésével felhívni a hibák, hiányosságok megszüntetésére. Amennyiben a vállalkozás a felhívásban foglaltakat a fogyasztóvédelmi hatóság felhívásában meghatározott határidőben nem teljesíti, a fogyasztóvédelmi hatóság lefolytatja az e törvény szerinti fogyasztóvédelmi eljárást.

47/A. §²⁶⁵ (1)²⁶⁶ A próbavásárláshoz a fogyasztóvédelmi hatóság közreműködő személyt vehet igénybe. A közreműködő személlyel megbízási szerződés köthető, amely alapján megbízási díjra jogosult.

(2) A közreműködő személy részére a közreműködést igénybe vevő fogyasztóvédelmi hatóság megbízólevelet állít ki, amely tartalmazza a közreműködő személy nevét, továbbá azt, hogy mely vállalkozásnál milyen típusú ellenőrzésben vehet részt.

(3) A közreműködő személyre az ügyintézőre vonatkozó kizárási szabályokat kell alkalmazni.

(4) Próbavásárlás esetén a fogyasztóvédelmi hatóság az ellenőrzési jogosultságát a próbavásárlás befejezésekor igazolja.

(5) Termék próbavásárlását követően az ellenőrzési jogosultság igazolásakor a vállalkozás képviselőjében eljáró személy a termék visszavétele mellett köteles annak árát visszatéríteni.

(6) Szolgáltatás próbavásárlása esetén a szolgáltatás díja eljárási költség, amelyet a jogsértésért felelős vállalkozás visel, ha a szolgáltatás az előírt követelményeknek nem felel meg.

47/B. §²⁶⁷ (1) A fogyasztóvédelmi hatóság az ellátási láncban szereplő gazdálkodó szervezet ellenőrzése során jogosult

a) az értékesítésre szánt áru tárolására vagy gyártására szolgáló helyiségbe, valamint létesítménybe, így különösen raktárba belépni;

b) az eljárásához szükséges vizsgálatok elvégzése céljából térítésmentesen mintát venni.

(2) A fogyasztóvédelmi hatóság a fogyasztók széles körének testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető helyzet, továbbá a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátránnyal fenyegető veszélyeztetése fennállása esetén – az ügyész előzetes

jóváhagyásával – az ellenőrzést a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is lefolytathatja.

(3) A fogyasztóvédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti ellenőrzés során:

- a) az ellenőrzést az érintett kíméletével, a korlátozással nem érintett alapvető jogait tiszteletben tartva hajtja végre,
- b) figyelemmel van arra, hogy az az érintetten kívül más személyt csak a legszükségesebb mértékben érintsen,
- c) az ellenőrzést lehetőleg a napnak a nyolcadik és tizennyolcadik órája között hajtja végre,
- d) biztosítja, hogy az ellenőrzés során ne kerüljenek nyilvánosságra az érintett magánéletének az eljárással össze nem függő körülményei, illetve a személyes adatai,
- e) kerüli a szükségtelen károkozást,
- f) hatósági tanú közreműködését kéri.”

47/B. §²⁶⁸

47/C. §²⁶⁹ (1) A bírság összege 15 ezer forinttól

a)²⁷⁰ az [Szt.](#) hatálya alá tartozó, 100 millió forintot meghaladó éves nettó árbevétellel rendelkező, a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló törvény hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetében a vállalkozás éves nettó árbevételének 5%-áig, de legfeljebb 500 millió forintig, illetve a fogyasztók széles körének testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető, továbbá a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértés esetén legfeljebb 2 milliárd forintig,

b) az a) pont hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetében 500 ezer forintig, illetve a fogyasztók széles körének testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető, továbbá a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértés esetén a vállalkozás éves nettó árbevételének 5%-áig, az [Szt.](#) hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetén 5 millió forintig terjedhet.

(1a)²⁷¹ Az (1) bekezdéstől eltérően az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló [2001. évi CVIII. törvény 2. § a\) pontja](#) szerinti elektronikus kereskedelmi szolgáltatást nyújtó vállalkozás elektronikus kereskedelmi szolgáltatással összefüggő ismételten megállapított jogsértése esetén a bírság összege 200 ezer forinttól

a) az (1) bekezdés a) pont hatálya alá tartozó vállalkozás esetében a vállalkozás éves nettó árbevételének 5%-áig, de legfeljebb 500 millió forintig, illetve a fogyasztók széles körének testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető, továbbá a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértés esetén 2 milliárd forintig,

b) az (1) bekezdés a) pont hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetében 2 millió forintig, illetve a fogyasztók széles körének testi épségét, egészségét sértő vagy veszélyeztető, továbbá a fogyasztók széles körének jelentős vagyoni hátrányt okozó jogsértés esetén a vállalkozás éves nettó árbevételének 5%-áig, az [Szt.](#) hatálya alá nem tartozó vállalkozás esetén 5 millió forintig terjedhet.

(1b)²⁷² Az (1) bekezdéstől eltérően az (EU) 2017/2394 rendelet 21. cikkével összefüggésben megállapított jogsértés esetén a bírság összege

a) a vállalkozás nettó árbevételének legalább 4%-a,

b) ha a vállalkozás árbevétele nem állapítható meg, akkor legalább 2 millió euró.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nettó árbevételt a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy az egyszerűsített éves beszámoló (a továbbiakban együtt: beszámoló) szerinti nettó árbevétel alapján kell meghatározni. Ha a vállalkozás működési ideje egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a vállalkozásnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság minimális és maximális összegének meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. Beszámolóval még nem rendelkező, újonnan alapított vállalkozás esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a vállalkozás által a hatóság felhívására közölt, az [Szt.](#)-nek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevételt kell figyelembe venni.

(3)²⁷³ Az (1) bekezdés alkalmazásában a nettó árbevétel meghatározása során

a) pénzforgalmi intézmény esetén a pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységből adódó

aa) nettó árbevétel, valamint
pénzügyi műveletek bevételeinek,

b) árutőzsdei szolgáltató esetén az árutőzsdei szolgáltatási tevékenységből adódó

ba) nettó árbevétel, valamint

bb) pénzügyi műveletek bevételeinek

összegét nem lehet figyelembe venni.

(4) Ha a vállalkozás a beszámolóban az adatokat devizában adja meg, a forintra történő átszámításkor a Magyar Nemzeti Bank által megállapított, a vállalkozás üzleti évének lezárásakor – újonnan alapított vállalkozás esetén a tárgyévet megelőző év utolsó napján – érvényes hivatalos devizaárfolyamot kell alkalmazni.

(5)²⁷⁴ A fogyasztóvédelmi hatóság bírságot szab ki, ha

a) a fogyasztóvédelmi hatóságnak a jogsértést megállapító véglegessé vált határozatában a vállalkozás számára előírt kötelezettség teljesítésére megállapított határnap elteltét, illetve határidő lejártát követő hat hónapon belül a vállalkozás –

amennyiben a jogsértést telephelyen követték el, ugyanazon a telephelyen – ugyanazon jogszabályi rendelkezést ismételtén megsértette,

b) a jogsértés a fogyasztók széles körét érinti, vagy

c) a vállalkozás megsérti a békéltető testületi eljárásban fennálló, a 29. § (11) bekezdésében meghatározott együttműködési kötelezettségét.

(6)²⁷⁵ Az (5) bekezdésben foglaltak esetén közigazgatási szankcióként figyelmeztetés alkalmazásának nincs helye.

48. § (1)–(2)²⁷⁶

(3)²⁷⁷ A bírságot a fogyasztóvédelmi hatóság kincstárnál vezetett számlájára kell befizetni.

(4)²⁷⁸

(5)²⁷⁹

(6)²⁸⁰ A véglegesen kiszabott bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget késedelmi pótlék terheli, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

(7)²⁸¹ A fogyasztóvédelmi hatóság eljárása során kiszabott eljárási bírság adók módjára behajtandó köztartozás.

48/A. §²⁸²

49. §²⁸³ (1)²⁸⁴ A fogyasztóvédelmi hatóság az ügydöntő határozatának meghozataláig terjedő időtartamra azonnal végrehajtható végzésében elrendelheti a 47. § (1) bekezdésének *a)*, *b)*, illetve *g)* pontjában foglaltakat, ha arra a (2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállásának valószínűsíthetősége miatt halaszthatatlanul szükség van. E végzését a fogyasztóvédelmi hatóság soron kívül hozza meg.

(2)²⁸⁵ A fogyasztóvédelmi hatóság határozatát az alábbi esetekben, illetve okokból is azonnal végrehajthatónak nyilváníthatja

a) a 47. § (1) bekezdésének *h)* pontja szerinti jogkövetkezmény megállapítása esetén,

b) környezetvédelmi okból,

c)²⁸⁶

d)²⁸⁷

e)²⁸⁸ a fiatalok fizikai, szellemi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének védelme érdekében, továbbá

f)²⁸⁹ jogsértő tartalmú kereskedelmi kommunikáció vagy internetes honlap esetén.

(3)²⁹⁰

50. §²⁹¹

51. §²⁹² (1) A fogyasztóvédelmi hatóság határozatát – jogorvoslatra tekintet nélkül – közzéteszi, ha

a)²⁹³ a határozat azonnali végrehajtását rendelte el a 49. § (2) bekezdése alapján,

b)²⁹⁴

c)²⁹⁵

(2) A fogyasztóvédelmi hatóság közzéteszi a 49. § (1) bekezdése szerinti végzését.

(3)²⁹⁶ A fogyasztóvédelmi hatóság véglegessé vált határozatát közzéteszi, ide nem értve az 51/B. §-ban meghatározott közzétételi kötelezettséggel érintett határozatokat.

(4)²⁹⁷ A döntés közzététele a fogyasztóvédelmi hatóság honlapján, továbbá – amennyiben szükséges – a fogyasztóvédelmi hatóság által célszerűnek tartott egyéb módon történik. A közzétett döntésről a fogyasztóvédelmi hatóság a nemzeti hírügynökséget is tájékoztathatja.

(5) A közzétett dokumentumnak tartalmaznia kell:

a) a közzététel napját,

b) a közzététel e törvény szerinti jogcímét,

c)²⁹⁸ a véglegessé válásra vagy annak hiányára történő utalást,

d) az eljáró hatóság megnevezését,

e) az ügy számát és tárgyát,

f) a jogsértő vállalkozás nevét és székhelyét,

g) a megállapított tényállást,

h) a megsértett jogszabályi rendelkezések megjelölését,

i)²⁹⁹ a döntés rendelkező részét, ide nem értve véglegessé vált döntés esetén a jogorvoslatról szóló rendelkezést, valamint

j)³⁰⁰ a döntéssel szembeni jogorvoslati eljárás tényét.

(6)³⁰¹ A fogyasztóvédelmi hatóság a jogorvoslat során hozott és a közzétett döntés érdemében változást eredményező bírósági határozat tudomására jutásakor – a határozat, illetve végzés közzétételével megegyező módon – közzéteszi:

a)³⁰² a jogorvoslattal érintett döntésre vonatkozó (5) bekezdés szerinti információkat,

b)³⁰³ a jogorvoslat során hozott bírósági határozatot, annak rövid indokolását, valamint

c) a közzététel napját.

(7) A fogyasztóvédelmi hatóság a (4), illetve (6) bekezdés alapján közzétett információkat a közzétételtől számított hat hónap elteltével honlapjáról eltávolítja.

(8)³⁰⁴ A hatóság biztosítja, hogy a honlapon közzétett hatósági döntések és bírósági határozatok között a dokumentumok szövegére, a jogorvoslati eljárás tényére és a megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezésre keresni lehessen.

51/A. §³⁰⁵ (1)³⁰⁶ A fogyasztóvédelmi hatóság az általa az (EU) 2017/2394 rendelet végrehajtása keretében kötött hatósági szerződésről közleményt tesz közzé honlapján, továbbá – amennyiben szükséges –, az általa célszerűnek tartott egyéb módon.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közleménynek tartalmaznia kell:

- a)³⁰⁷ az 51. § (5) bekezdésének a)–b) és d)–f) pontjaiban foglaltakat,
- b) a közérdek védelmében történő megállapodáskötés tényét,
- c) a kötelezettségvállalás tartalmát közérthetően összefoglalva, valamint
- d) az arra vonatkozó figyelemfelhívást, hogy a hatósági szerződés a hatóságnál megtekinthető.

51/B. §³⁰⁸ (1)³⁰⁹ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzé kell tenni az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott elektronikus kereskedelmi szolgáltatással összefüggő súlyos jogsértést megállapító, a fogyasztóvédelmi hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal által hozott véglegessé vált döntést vagy a bíróság által hozott jogerős döntést, valamint az azzal kapcsolatos alábbi adatokat:

- a) a közzététel e § szerinti jogcímét,
- b) a véglegessé válásra vagy jogerőre történő utalást,
- c) az eljáró hatóság vagy bíróság megnevezését,
- d) az ügy számát és tárgyát,
- e) a jogsértő vállalkozás nevét, székhelyét, a nyilvántartási számát vagy cégjegyzékszámát és adószámát,
- f) a vállalkozás elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása során használt, a fogyasztók számára beazonosítható elnevezését, honlapjának címét,
- g) a döntéssel szembeni jogorvoslati eljárás tényére történő utalást,
- h) a megsértett jogszabályi rendelkezés megjelölését, valamint
- i) a közzététel napját és a honlapról történő törlés (7) bekezdés szerinti várható időpontját.

(2) A fogyasztóvédelemért felelős miniszter a jogorvoslat során hozott és a közzétett döntés érdemében változást eredményező közigazgatási vagy bírósági döntés tudomására jutásakor az (1) bekezdés szerinti módon közzéteszi:

- a) a jogorvoslattal érintett döntésre vonatkozó, (1) bekezdés szerinti információkat, ha azok törlésre kerültek a honlapról,
- b) a jogorvoslat során hozott közigazgatási vagy bírósági döntést.

(3) A bíróság, a fogyasztóvédelmi hatóság és a Gazdasági Versenyhivatal az (1) és (2) bekezdés hatálya alá tartozó döntését, valamint az (1) bekezdés b) és g) pontjában meghatározott adatokat a döntés kézbesítését követő 30 napon belül, elektronikus úton megküldi közzététel céljából a fogyasztóvédelemért felelős miniszter részére. A bíróságnak nem kell külön értesítenie a fogyasztóvédelemért felelős minisztert, ha a fogyasztóvédelmi hatóság a perben félként vesz részt.

(4) A (3) bekezdés szerint megküldendő közigazgatási döntésből

- a)³¹⁰ a fogyasztóvédelmi hatóság döntése esetében az [Ákr. 27. § \(2\) bekezdése](#) alapján a személyes adatot és védett adatot,
- b) a Gazdasági Versenyhivatal döntése esetében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény 55/C. § \(2\) bekezdése](#) alapján a korlátozottan megismerhető adatot törölni kell.

(5) A (3) bekezdés szerint megküldött bírósági döntések közzétételére a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló [2011. évi CLXI. törvény \(a továbbiakban: Bszi.\) 166. §-át](#) azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a) a bírósági döntésben szereplő személyek azonosítását lehetővé tevő adatok törlésére a fogyasztóvédelemért felelős miniszter köteles, ha azt a bíróság saját hatáskörében nem végezte el,
- b) a bírósági határozatból a jogsértő vállalkozás (1) bekezdésben meghatározott adatait nem kell törölni,
- c) a [Bszi. 166. § \(4\) bekezdését](#) nem kell alkalmazni.

(6) A fogyasztóvédelemért felelős miniszter az (1) és (2) bekezdés szerinti közzétételt a közigazgatási vagy bírósági döntés kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles elvégezni.

(7)³¹¹ A fogyasztóvédelemért felelős miniszter az (1) és (2) bekezdés alapján közzétett adatokat – feltéve, hogy a vállalkozás felelősségét az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott újabb súlyos jogsértésért a fogyasztóvédelmi hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal véglegesen vagy a bíróság jogerősen meg nem állapította – a közzétételtől számított két év elteltével törli a honlapról.

(8)³¹² A fogyasztóvédelemért felelős miniszter biztosítja, hogy a honlapon az (1) bekezdés alapján közzétett közigazgatási vagy bírósági döntés, valamint az azzal kapcsolatos adatok szövegében a vállalkozás nevére, annak az elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása során használt, a fogyasztók számára beazonosítható elnevezésére, honlapjának címére, a fogyasztóvédelmi hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal végleges döntésére, valamint a bíróság jogerős határozatára, a jogorvoslati eljárás tényére és a megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezésre keresni lehessen.

HARMADIK RÉSZ

Záró rendelkezések

Hatálybalépés

52. § (1) Ez a törvény 1998. március 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 18–37. §-ában foglalt rendelkezéseket 1999. január 1-jétől kell alkalmazni.

53. §³¹³54. §³¹⁴*Felhatalmazás*55. § (1)³¹⁵ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

a)³¹⁶ a fogyasztóvédelmi hatóság által – közigazgatási hatósági hatáskörben eljárva – alkalmazandó kiegészítő eljárási szabályokra

b)³¹⁷ a mintavételi költség, továbbá a laboratóriumi, illetve az egyéb vizsgálatok költségének mértékére és megfizetésére,³¹⁸

c)³¹⁹ az elektronikus kereskedelmi szolgáltatással összefüggő, az 51/B. § (1) bekezdésében előírt közzétételi kötelezettséggel járó súlyos jogsértések eseteire,³²⁰

d)–e)³²¹

f)³²² a fogyasztóvédelmi hatóság által kiszabott bírságok befizetésére és a jogszabály alapján az eljáró hatóságot megillető eljárási költség felhasználására,³²³

g)³²⁴

h)³²⁵ a fogyasztóvédelmi hatóság vagy hatóságok kijelölésére, feladat- és hatáskörére,³²⁶

i)³²⁷

j)³²⁸ a [2009/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikk \(2\) bekezdésének](#) végrehajtása céljából a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületeknek az irányelv 4. cikk (3) bekezdésében meghatározott jegyzékre való felkerülése céljából lefolytatandó eljárásra,³²⁹

k)³³⁰ az Európai Fogyasztói Központok Hálózatában való részvételre,

l)³³¹ a 2012. január 1-je előtt létrehozott fogyasztói csoportok bejelentésére, működésére, a fogyasztói csoportot működtető vállalkozás által ellátandó feladatokra, az általa teljesítendő adatszolgáltatásra, a fogyasztók befizetéseinek kezelésére, a fogyasztókkal való elszámolásra és a szerződés megszüntetésére vonatkozó részletes szabályokat rendelettel meghatározza.³³²

(2)³³³ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a polgári célú pirotechnikai termékek forgalmazására alkalmazandó követelményeket, biztonságossági előírásokat, címkézésre vonatkozó külön előírásokat, az egyes termékek megfelelőség-értékelésének módját, valamint a megfelelőségi tanúsítványokat kiadó szervezetek körét vagy az ilyen szervezetek köre meghatározásának szabályait rendelettel meghatározza.

(3)³³⁴ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy meghatározza a pótalkatrészek kötelező forgalmazására alkalmazandó követelményeket, a gyártók által jogellenesen tervezett avulással kapcsolatos jogkövetkezményeket, a pótalkatrészek és a javítóhálózat biztosításával, a tájékoztatással kapcsolatos kötelezettségeket, a digitális és csatlakoztatott eszközök élettartamával, a szoftverek elavulásával kapcsolatos kötelezettségeket, valamint az áru megvásárlásával egyidejűleg szállított operációs rendszer és a szoftver frissítéseihez kapcsolódó szoftverek elavulása miatti kockázatok csökkentésének lehetséges módjait.

56. §³³⁵ Felhatalmazást kap a fogyasztóvédelemért felelős miniszter, hogy a békéltető testületi tagsági feladat ellátására vonatkozó pályázat szabályairól, a pályázatok előzetes értékeléséről, a békéltető testületi tagok számának növeléséről, a békéltető testületi tagok díjazásáról szóló részletes szabályokat és az online adásvételi vagy online szolgáltatási szerződéssel összefüggő határon átnyúló fogyasztói jogvita esetén az eljárásra kijelölt kamarák által működtetett békéltető testületek kijelölését rendeletben állapítsa meg.³³⁶

56/A. §³³⁷ (1)³³⁸(2)³³⁹(3)³⁴⁰(4)³⁴¹

(5)³⁴² Felhatalmazást kap a kereskedelemért felelős miniszter, hogy a fogyasztóvédelemért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben állapítsa meg a fogyasztóknak megvételre kínált termékek ára és egységára, illetve szolgáltatások díja feltüntetésére, valamint az egységár meghatározásának alapjául szolgáló mértékegységre vonatkozó részletes szabályokat.³⁴³

56/B. §³⁴⁴ Az igazságügyért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján tájékoztató jelleggel közli a 39. § (2) bekezdésében említett irányelv mellékletében felsorolt, valamint a 43/A. § (1) bekezdésében, illetve a 46. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott uniós jogi rendelkezéseket átültető jogszabályi rendelkezések felsorolását.

56/C. §³⁴⁵ E törvénynek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló [2017. évi L. törvénnyel \(a továbbiakban: Ákr.-Kp. Módtv.\)](#) megállapított rendelkezéseit az [Ákr.-Kp. Módtv.](#) hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

*Az Európai Unió jogának való megfelelés³⁴⁶*57. §³⁴⁷ (1)³⁴⁸ Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a)³⁴⁹ a hulladékokról szóló [2008/98/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/851 európai parlamenti és tanácsi irányelv;

b) az Európai Parlament és a Tanács [98/6/EK irányelve \(1998. február 16.\)](#) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről [a 2. § *m)* és *n)* pontja, a 14. § (1)–(3), (5) és (6) bek., az 56/A. § (5) bekezdésében adott felhatalmazás alapján megalkotott miniszteri rendelettel együtt];

c)³⁵⁰ az Európai Parlament és a Tanács [2009/22/EK irányelve \(2009. április 23.\)](#) a fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról [a 38. § (6) és (8) bekezdése, a 39. § (2) és (3) bekezdése, a 46. § (2) bekezdés *b)* pontja, a 47. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja, a 49. § (1) bekezdése, az 51. § (2)–(4) bekezdése, a fogyasztóvédelmi hatóság eljárásában];

d)³⁵¹ az Európai Parlament és a Tanács 2013. május 21-i [2013/11/EU irányelve](#) a fogyasztói jogviták alternatív rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról (fogyasztói alternatív vitarendezési irányelv) [2. § *j)*, *k)*, *o)*, *p)*, *s)* pontja, 17/A. § (1) és (1a) bekezdése, 18. § (1), (6) és (7) bekezdése, 29. § (4), (5a), (5b), (8), (11) és (12) bekezdése, 36/A. § (1) és (2) bekezdése, 37/A. § (3)–(9) bekezdése, 45/A. § (1) bekezdés *e)* pontja, 47/C. § (5) bekezdés *e)* pontja];

e) a Bizottság [98/257/EK ajánlása \(1998. március 30.\)](#) a fogyasztói jogviták bírósági eljáráson kívüli rendezésére hatáskörrel rendelkező testületekre vonatkozó elvekről (a 18–37/A. §).

f)³⁵² az Európai Parlament és a Tanács [2006/123/EK irányelve \(2006. december 12.\)](#) a belső piaci szolgáltatásokról [a 2. § *i)* pontja, a 16/B. § (1) és (3) bekezdése, a 17/D. § (4) bekezdése].

g)³⁵³ a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a [2012/27/EU irányelv](#) módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv [a 37/B. § (1)–(2) bekezdése].

h)³⁵⁴ a [93/13/EGK tanácsi irányelvnek](#), valamint a [98/6/EK](#), a [2005/29/EK](#) és a [2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek](#) az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. november 27-i (EU) 2019/2161 európai parlamenti és tanácsi irányelv [47. § (5) bekezdése, 47/C. § (1b) bekezdése].

i)³⁵⁵ a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/770 európai parlamenti és tanácsi irányelv [18. §, 38. §, 39. §, 45. §, 45/A. §, 45/B. §];

j)³⁵⁶ az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról, valamint az [1999/44/EK irányelv](#) hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/771 európai parlamenti és tanácsi irányelv [18. §, 38. §, 39. §, 45. §, 45/A. §, 45/B. §].

(2) Ez a törvény a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg a fogyasztóvédelmi hatóság feladatkörében és eljárásában:

a)³⁵⁷ az (EU) 2017/2394 rendelet 5. cikk (1) bekezdés, 8. cikk (1) bekezdés, 9. cikk (4) bekezdés *g)* pont, 17. cikk, 26. cikk, 29–30. cikk, 37. cikk (1) és (3) bekezdés és 39. cikk [a 43/A.§, a 43/B.§, a 47. § (1a) és (6) bek., a 47. § (14) bek., valamint az 51. § (2)–(4) bek.];

b)³⁵⁸

c)³⁵⁹

d)³⁶⁰ az Európai Parlament és Tanács 2013. május 21-i [524/2013/EU rendelete](#) a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról (fogyasztói online vitarendezési irányelv) [2. § a), 18. § (8) bekezdés, 29. § (11) bekezdés];

e)³⁶¹ a belső piacon belül a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye alapján történő indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozással és a megkülönböztetés egyéb formáival szembeni fellépésről, valamint a [2006/2004/EK és az \(EU\) 2017/2394 rendelet](#), továbbá a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2018. február 28-i (EU) 2018/302 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

(3)³⁶²

(4)³⁶³ A 19. § a fogyasztói jogviták online rendezéséről, valamint a [2006/2004/EK rendelet](#) és a [2009/22/EK irányelv](#) módosításáról szóló, 2013. május 21-i [524/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk \(1\) bekezdésének](#) végrehajtásához szükséges rendelkezést állapítja meg.

58.³⁶⁴ A 16/B. § tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i [2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 39. cikk \(5\) bekezdése](#) szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

1. melléklet az 1997. évi CLV. törvényhez³⁶⁵

A fogyasztóvédelmi referens hatósági jellegű képzés szakmai követelményei

A képzés célja, hogy a vizsgázó birtokában legyen az alapvető és a területspecifikus fogyasztóvédelmi ismereteknek, valamint alkalmassá váljon az e törvény 17/D. §-ában meghatározott fogyasztóvédelmi referensi feladatok ellátására, amellyel elősegíti a vállalkozás fogyasztóvédelmi szemléletének erősítését, illetve segíteni tudja az alkalmazottak fogyasztóvédelmi szabályokra vonatkozó ismereteinek elmélyítését.

1. A képzés témakörei

1.1. A képzés tárgykörei:

1.1.1. Fogyasztóvédelmi alapismeretek:

- a) a fogyasztóvédelem intézmény- és szabályozási rendszere,
- b) a fogyasztóvédelmi hatóság eljárásának szabályai,

- c) a tisztességes kereskedelmi gyakorlatok,
- d) az általános reklámtilalmak és reklámkorlátozások,
- e) a szavatossággal, illetve jótállással kapcsolatos minőségi kifogások intézése, a fogyasztót megillető jogok,
- f) a tisztességes szerződési feltételek kialakítása,
- g) a speciális értékesítési formákra (távollévők között kötött szerződésekre, üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekre) vonatkozó szabályok,
- h) a megyei (fővárosi) kereskedelmi és iparkamara által működtetett békéltető testület eljárásának szabályai, valamint
- i) a fogyasztói érdekek képviselőit ellátó egyesületek szerepe.

1.1.2. Szabadon választható szakirányok:

1.1.2.1. Elektronikus hírközlés szakirány:

- a) elektronikus hírközlési szolgáltatásra vonatkozó ismeretek,
- b) panaszkezelési és ügyfélszolgálati szabályok.

1.1.2.2. Idegenforgalmi szakirány:

- a) utasjogok,
- b) panaszkezelési szabályok,
- c) utazási szerződésre, utazásközvetítésre vonatkozó szabályok.

1.1.2.3. Közszolgáltatások szakirány:

- a) közszolgáltatók panaszkezelése és ügyfélszolgálati tevékenysége,
- b) a közszolgáltatók hatósági ellenőrzésének rendszere,
- c) számlázás, elszámolás, mérés, kikapcsolás (korlátozás) és visszakapcsolás közszolgáltatókra vonatkozó szabályai, valamint a számlakép.

1.1.2.4. Kereskedelmi szakirány:

- a) általános fogyasztóvédelmi kereskedelmi alapismeretek,
- b) panaszkezelési és ügyfélszolgálati szabályok,
- c) általános termék-biztonságossági ismeretek,
- d) villamos és műszaki termékek biztonságossága és címkézése,
- e) vegyipari termékek biztonságossága és címkézése,
- f) játékok biztonságossága és címkézése,
- g) általános élelmiszerjogi ismeretek,
- h) termékspecifikus reklámtilalmak és reklámkorlátozások.

1.2. A képzés során a fogyasztóvédelmi alapismeretek témaköreinek felvétele kötelező, mely mellé kötelezően választandó legalább egy szakirány.

2. A képzési idő

2.1. A fogyasztóvédelmi alapismeretek képzés időtartama 50 óra, amely 90% elméleti, 10% gyakorlati részből áll.

2.2. Az elektronikus hírközlés szakirány képzésének időtartama 20 óra, amely 90% elméleti, 10% gyakorlati részből áll.

2.3. Az idegenforgalmi szakirány képzésének időtartama 30 óra, amely 90% elméleti, 10% gyakorlati részből áll.

2.4. A közszolgáltatások szakirány képzésének időtartama 50 óra, amely 90% elméleti, 10% gyakorlati részből áll.

2.5. A kereskedelmi szakirány képzésének időtartama 50 óra, amely 90% elméleti, 10% gyakorlati részből áll.

2.6. Az órákon való részvétel kötelező, a teljes óraszám 10%-ánál magasabb arányú hiányzás esetén a képzést meg kell ismételni.

3. A vizsga

3.1. A képzés és a vizsga részletes szabályait a képzést szervezőnek tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell rögzítenie. A képzés kizárólag jelenléti képzés keretében végezhető. A szervező gondoskodik a vizsga követelményeihez igazodó felkészítő anyag elkészítéséről, a vizsga lebonyolítását meghatározó módszertani útmutató készítéséről, az ellenőrző kérdések összeállításáról és azok közzétételéről, valamint az írásbeli és szóbeli vizsgakérdések összeállításáról.

3.2. A fogyasztóvédelmi referens képzésen oktató, valamint vizsgán vizsgáztató lehet, aki

- a) szakirányú felsőfokú végzettséggel, és 3 éves valamely fogyasztóvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóságnál eltöltött gyakorlattal rendelkezik, vagy
- b) legalább 5 éves, fogyasztóvédelmi hatáskörrel rendelkező gyakorlattal rendelkezik.

3.3. A képzési idő lejártát követően a résztvevő vizsgát köteles tenni. A képzés elvégzését, valamint a vizsga letételét követően fogyasztóvédelmi referens megnevezésű képesítés megszerzésére kerül sor.

3.4. A fogyasztóvédelmi referens vizsgát 3 tagú vizsgabizottság bírálja el. A vizsgabizottságot elnök vezeti. Az elnököt a szervező jelöli ki.

3.5. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szervező az írásbeli és a szóbeli vizsgakérdéseket bejelenti a fogyasztóvédelmi hatósághoz. A bejelentett írásbeli vizsgakérdésekből összeállított írásbeli vizsga megoldására 180 perc áll rendelkezésre. A szóbeli vizsgán a vizsgázó a tematikához kapcsolódó, bejelentett szóbeli vizsgakérdésekből ismerteti tudását.

3.6. A vizsga eredményét a pontérték alapján, százalékban kell meghatározni és azt kiválóan megfelelt, megfelelt vagy eredménytelen minősítéssel ellátni. A megfelelt minősítéshez legalább 60%-os, a kiválóan megfelelt minősítéshez legalább 90%-os eredmény szükséges.

3.7. A szervező a vizsgáról jegyzőkönyvet köteles vezetni. A vizsga jegyzőkönyvét és az eredmények összesítését a szervező 5 évig köteles megőrizni és az ellenőrzés során a fogyasztóvédelmi hatóság számára bemutatni.

¹ A törvényt az Országgyűlés az 1997. december 15-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 1997. december 23.

² A preambulumban a [2011: CLXXV. törvény 126. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

³ Az 1. § a [2009: CXLVIII. törvény 22. §-ával](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

⁴ Az 1. § (2) bekezdése a [2013: CXLIII. törvény 40. §-ával](#) megállapított, a [2013: CLXXXIII. törvény 23. § \(4\) bekezdése](#) szerint módosított.

⁵ A 2. § a [2008: XLII. törvény 2. §-ával](#) megállapított szöveg.

⁶ A 2. § a) pontja a [2018: LXXVI. törvény 1. §-ával](#) megállapított szöveg.

⁷ A 2. § e) pontja a [2011: CLXXV. törvény 126. § b\) és c\) pontja](#), a [2011: CLXXV. törvény 197. §-a](#) szerint módosított szöveg.

⁸ A 2. § h) pontja a [2012: LV. törvény 1. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított, a [2015: CCXI. törvény 12. § \(2\) bekezdés a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

⁹ A 2. § i) pontját a [2009: CXLVIII. törvény 84. § \(5\) bekezdés d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2011: CXCIII. törvény 162. § \(5\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁰ A 2. § j) pontját a [2009: CXLVIII. törvény 84. § \(5\) bekezdés d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.

¹¹ A 2. § k) pontját a [2009: CXLVIII. törvény 84. § \(5\) bekezdés d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.

¹² A 2. § n) pontja a [2012: LV. törvény 1. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

¹³ A 2. § o) pontját a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁴ A 2. § p) pontját a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁵ A 2. § s) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁶ A 2. § t) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁷ A 2. § u) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 1. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.

¹⁸ A 2. § x) pontját a [2019: LXVII. törvény 54. §-a](#) iktatta be.

¹⁹ A 2. § y) pontját a [2020: LXVII. törvény 1. §-a](#) iktatta be.

²⁰ A 2. § z) pontját a [2020: LXVII. törvény 1. §-a](#) iktatta be.

²¹ A II. fejezetet (3–5. §) a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.

²² A III. Fejezet címét a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.

²³ A 6. §-t és az azt megelőző alcímet a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.

²⁴ A 7. §-t megelőző alcímet a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. A 7. §-t a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. Ez utóbbi módosító törvény 32. § (1) bekezdése alapján a rendelkezés kizárólag a 2010. június 11-ét követően kötött szerződésekre alkalmazandó.

²⁵ A 7/A. §-t a [2000: CXXIV. törvény 152. §-a](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#). Ez utóbbi módosító törvény 32. § (1) bekezdése alapján a rendelkezés kizárólag a 2010. június 11-ét követően kötött szerződésekre alkalmazandó.

²⁶ A IV. Fejezet címe a [2008: XLII. törvény 9. §-ával](#) megállapított szöveg.

²⁷ A 8. §-t és az azt megelőző alcímet a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének c\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. A 8. §-t újonnan a [2012: LV. törvény 3. §-a](#) iktatta be.

²⁸ A 9–11. §-t és a 9. §-t megelőző alcímet a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.

²⁹ A 12. §-t és az azt megelőző alcímet a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § c\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

³⁰ A 13. §-t és az azt megelőző alcímet a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

³¹ A 14. § a [2008: XLII. törvény 12. §-ával](#) megállapított szöveg.

³² A 14. § (4) bekezdése a [2012: LV. törvény 5. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

³³ A 14. § (6) bekezdése a [2012: LV. törvény 5. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

- ³⁴ A 15. § (1) bekezdése a [2008: XLII. törvény 13. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³⁵ A 15. § (2) bekezdése a [2008: XLII. törvény 68. §\(1\) bekezdésének f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁶ A 16. §-t megelőző alcím a [2008: XLII. törvény 14. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³⁷ A 16. § a [2008: XLII. törvény 14. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³⁸ A 16. § (1) bekezdése a [2012: LXXXVIII. törvény 35. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁹ A 16. § (3) bekezdése a [2012: LXXXVIII. törvény 35. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁴⁰ A 16. § (4) bekezdése a [2012: LXXXVIII. törvény 35. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁴¹ A 16. § (5) bekezdését a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § e\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2021: II. törvény 5. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁴² A 16. § (6) bekezdését a [2021: II. törvény 5. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁴³ A IV/A. Fejezetet (16/A. §) a [2008: XLII. törvény 15. §-a](#) iktatta be.
- ⁴⁴ A IV/A. Fejezet címét a [2008: XLII. törvény 15. §-a](#) iktatta be.
- ⁴⁵ A 16/A. §-t a [2008: XLII. törvény 15. §-a](#) iktatta be.
- ⁴⁶ A 16/A. § (4) bekezdése a [2013: CCXLV. törvény 21. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁴⁷ A 16/A. § (5) bekezdését a [2013: CCXLV. törvény 21. §-a](#) iktatta be, szövege a [2014: XI. törvény 3. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ⁴⁸ A 16/A. § (6) bekezdését a [2013: CCXLV. törvény 21. §-a](#) iktatta be.
- ⁴⁹ A IV/B. Fejezetet (16/B. §) a [2011: CXCI. törvény 162. § \(6\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁵⁰ A 16/B. § a [2013: CLXXXIII. törvény 2. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁵¹ A 17. § (3) bekezdése a [2011: CLXXV. törvény 126. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ⁵² A 17. § (4) bekezdése a [2004: CXX. törvény 12. §-ával](#) megállapított, valamint a [2006: CIX. törvény 170. § \(4\) bekezdésének e\) pontja](#), a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének e\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ⁵³ A 17. § (5) bekezdése a [2012: LV. törvény 6. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁵⁴ A 17/A. §-t megelőző alcímet a [2008: XLII. törvény 16. §-a](#) iktatta be.
- ⁵⁵ A 17/A. §-t a [2008: XLII. törvény 16. §-a](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 7. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁵⁶ A 17/A. § (1) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 2. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁵⁷ A 17/A. § (1a) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 2. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁵⁸ A 17/A. § (7) bekezdése a [2020: CLXIV. törvény 19. § \(1\) bekezdése](#) szerint módosított szöveg.
- ⁵⁹ A 17/A. § (8) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 2. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁶⁰ A 17/B. §-t a [2008: XLII. törvény 16. §-a](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 8. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁶¹ A 17/B. § (3) bekezdése a [2016: CLXVIII. törvény 2. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁶² A 17/B. § (3a) bekezdését a [2016: CLXVIII. törvény 2. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁶³ A 17/B. § (3b) bekezdését a [2016: CLXVIII. törvény 2. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁶⁴ A 17/B. § (5) bekezdése a [2016: XLII. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) szerint módosított szöveg.
- ⁶⁵ A 17/B. § (9) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁶⁶ A 17/B. § (10) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁶⁷ A 17/B. § (11) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁶⁸ A 17/C. §-t a [2008: XLII. törvény 16. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését.
- ⁶⁹ A 17/D. §-t megelőző alcímet a [2013: CLXXXIII. törvény](#) – a [2013: CCXXXI. törvény 12. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított – 4. §-a iktatta be.
- ⁷⁰ A 17/D. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény](#) – a [2013: CCXXXI. törvény 12. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított – 4. §-a iktatta be.
- ⁷¹ A 17/D. § (2) bekezdése a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁷² A 17/D. § (3a) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁷³ A 17/D. § (4) bekezdése a [2014: XI. törvény 1. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁷⁴ A 17/D. § (6a) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2020: CLXIV. törvény 19. § \(2\) bekezdése](#).
- ⁷⁵ A 17/D. § (7) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követő eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁷⁶ A 17/D. § (8) bekezdése a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁷⁷ A 17/D. § (9) bekezdése a [2014: XLI. törvény 1. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított, a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ⁷⁸ A 17/D. § (10) bekezdése a [2014: XLI. törvény 1. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított, nyitó szövegrésze a [2016: XLII. törvény 1. § \(2\) bekezdés 1. pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ⁷⁹ A 17/D. § (10) bekezdés h) pontja a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(4\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸⁰ A 17/D. § (10a) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. Ez utóbbi módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követő eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸¹ A 17/D. § (11)–(12) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követő eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸² A 17/D. § (12a) bekezdését a [2014: XLI. törvény 1. § \(6\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸³ A 17/D. § (13) bekezdése a [2014: XLI. törvény 1. § \(7\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁸⁴ A 17/D. § (14) bekezdése a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸⁵ A 17/D. § (15) bekezdés a) pontja a [2014: XI. törvény 3. § f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

- ⁸⁶ A 17/D. § (16) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ⁸⁷ A 18. § a [2008: XLII. törvény 17. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének a) pontját.
- ⁸⁸ A 18. § (1) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 3. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁸⁹ A 18. § (2) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 55. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁹⁰ A 18. § (3) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 55. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁹¹ A 18. § (5) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 3. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 55. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ⁹² A 18. § (6) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 3. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁹³ A 18. § (7) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 3. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁹⁴ A 18. § (8) bekezdését a [2015: CCXXV. törvény 28. §-a](#) iktatta be.
- ⁹⁵ A 18. § (9) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 55. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ⁹⁶ A 19. §-t újonnan a [2013: CLXXXIII. törvény 5. §-a](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 56. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁹⁷ A 20. § a [2008: XLII. törvény 18. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének b) pontját.
- ⁹⁸ A 20. § (3) bekezdése a [2013: CLXXXIII. törvény 6. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ⁹⁹ A 20. § (5) bekezdése a [2009: CXLVIII. törvény 25. §-ával](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ¹⁰⁰ A 20. § (6) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 4. §-a](#) iktatta be.
- ¹⁰¹ A 21. § a [2019: LXVII. törvény 57. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰² A 22. § (1) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 58. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰³ A 22. § (2) bekezdése a [2012: CCXXIII. törvény 275. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰⁴ A 22. § (2) bekezdés a) pontja a [2013: CCLII. törvény 149. § \(2\) bekezdés a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁰⁵ A 22. § (2) bekezdés d) pontja a [2019: LXVII. törvény 58. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰⁶ A 22. § (3) bekezdését a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 58. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰⁷ A 22. § (4) bekezdését a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁰⁸ A 22. § (4) bekezdés a) pontja a [2019: LXVII. törvény 58. § \(4\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁰⁹ A 22. § (5) bekezdését a [2012: LV. törvény 11. §-a](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 58. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁰ A 22/A. §-t a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹¹¹ A 22/A. § (2) bekezdése a [2012: LV. törvény 37. § \(1\) bekezdés b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹¹² A 22/B. §-t a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹¹³ A 22/B. § (1) bekezdése a [2012: LV. törvény 12. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁴ A 23. § a [2019: LXVII. törvény 59. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁵ A 23/A. §-t a [2008: XLII. törvény 21. §-a](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 60. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁶ A 24. § (1) bekezdés a) pontja a [2012: LV. törvény 14. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁷ A 24. § (1) bekezdés b) pontja a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(4\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹¹⁸ A 24. § (1) bekezdés új c) pontját a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, egyidejűleg az eredeti c)–e) pont megjelölését d)–f) pontra változtatta.
- ¹¹⁹ A 24. § (1) bekezdés eredeti c) pontjának megjelölését d) pontra változtatta a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(4\) bekezdése](#).
- ¹²⁰ A 24. § (1) bekezdés eredeti d) pontjának megjelölését e) pontra változtatta a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(4\) bekezdése](#).
- ¹²¹ A 24. § (1) bekezdés eredeti e) pontjának megjelölését f) pontra változtatta a [2009: CLXIX. törvény 64. § \(4\) bekezdése](#).
- ¹²² A 24. § (1) bekezdés g) pontját a [2019: LXVII. törvény 61. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹²³ A 24. § (2) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 61. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹²⁴ A 24. § (3) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 61. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹²⁵ A 24. § (4) bekezdését a [2009: CXLI. törvény 64. § \(5\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 61. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹²⁶ A 24. § (5) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 61. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹²⁷ A 24/A. §-t a [2008: XLII. törvény 23. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését.
- ¹²⁸ A 25. § a [2019: LXVII. törvény 62. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹²⁹ A 26. § (1) bekezdése a [2013: CCLII. törvény 149. § \(2\) bekezdés b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹³⁰ A 26. § (4) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 73. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ¹³¹ A 26. § (6) bekezdése a [2008: XLII. törvény 68. § \(1\) bekezdésének h\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹³² A 26/A. §-t a [2002: XXXVI. törvény 17. §-a](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 16. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹³³ A 27. § a [2008: XLII. törvény 27. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését.
- ¹³⁴ A 28. § a [2008: XLII. törvény 28. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését.
- ¹³⁵ A 28. § (2) bekezdés c) pontja a [2014: XI. törvény 2. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹³⁶ A 28. § (2) bekezdés f) pontja a [2012: LV. törvény 17. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹³⁷ A 28. § (2) bekezdés h) pontját a [2012: LV. törvény 17. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹³⁸ A 28. § (3) bekezdése a [2009: CXLVIII. törvény 28. §-ával](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ¹³⁹ A 28. § (5) bekezdése a [2012: LV. törvény 17. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁴⁰ A 28/A. §-t a [2004: XVI. törvény 15. §-a](#) iktatta be, szövege a [2013: CCLII. törvény 149. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁴¹ A 29. § a [2008: XLII. törvény 29. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének c) pontját.
- ¹⁴² A 29. § (1) bekezdése a [2012: LV. törvény 18. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁴³ A 29. § (4) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁴⁴ A 29. § (4a) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.

- ¹⁴⁵ A 29. § (5) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 63. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁴⁶ A 29. § (5a) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁴⁷ A 29. § (5b) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁴⁸ A 29. § (6) bekezdése a [2008: XLII. törvény 68. § \(2\) bekezdés f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁴⁹ A 29. § (7) bekezdése a [2012: LV. törvény 18. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁵⁰ A 29. § (8) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁵¹ A 29. § (11) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2015: CCXXV. törvény 29. §-ával](#) megállapított, a [2016: XLII. törvény 1. § \(2\) bekezdés 2. pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁵² A 29. § (12) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 5. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁵³ A 29/A. §-t a [2008: XLII. törvény 30. §-a](#) iktatta be, szövege a [2020: CXXXVI. törvény 1. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁵⁴ A 29/B. §-t a [2008: XLII. törvény 30. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (1) bekezdésének d) pontját.
- ¹⁵⁵ A 29/C. §-t a [2012: LV. törvény 20. §-a](#) iktatta be.
- ¹⁵⁶ A 30. § a [2008: XLII. törvény 31. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (1) bekezdésének e) pontját.
- ¹⁵⁷ A 31. § a [2008: XLII. törvény 32. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (1) bekezdésének f) pontját.
- ¹⁵⁸ A 31. § (1) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 12. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁵⁹ A 31. § (3) bekezdés d) pontja a [2012: LV. törvény 37. § \(1\) bekezdés f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁶⁰ A 31. § (3) bekezdés e) pontját a [2015: CXXXVII. törvény 6. §-a](#) iktatta be.
- ¹⁶¹ A 32. § a [2008: XLII. törvény 33. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének g) pontját.
- ¹⁶² A 32. § a) pontja a [2015: CXXXVII. törvény 12. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁶³ A 32/A. §-t a [2012: LV. törvény 21. §-a](#) iktatta be.
- ¹⁶⁴ A 33. § a [2008: XLII. törvény 34. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének h) pontját.
- ¹⁶⁵ A 33. § (2) bekezdése a [2012: LV. törvény 22. § \(1\) bekezdése](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁶⁶ A 33. § (5) bekezdése a [2012: LV. törvény 37. § \(1\) bekezdés g\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁶⁷ A 33. § (6) bekezdését a [2012: LV. törvény 22. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁶⁸ A 33. § (7) bekezdését a [2012: LV. törvény 22. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁶⁹ A 33. § (8) bekezdését a [2012: LV. törvény 22. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁷⁰ A 33. § (9) bekezdését a [2012: LV. törvény 22. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁷¹ A 34. § a [2008: XLII. törvény 35. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének i) pontját.
- ¹⁷² A 34. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a [2011: CCI. törvény 157. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁷³ A 34. § (4) bekezdése a [2011: CCI. törvény 157. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁷⁴ A 34. § (8) bekezdése a [2017: CXXX. törvény 41. §-a](#), a [2020: LXVII. törvény 4. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁷⁵ A 35. § a [2008: XLII. törvény 36. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének j) pontját.
- ¹⁷⁶ A 36. § a [2008: XLII. törvény 37. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének k) pontját.
- ¹⁷⁷ A 36. § (1) bekezdése a [2012: LV. törvény 23. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁷⁸ A 36. § (3) bekezdése a [2012: LV. törvény 23. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁷⁹ A 36. § (6) bekezdését a [2012: LV. törvény 23. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁸⁰ A 36/A. §-t a [2002: XXXVI. törvény 20. §-a](#) iktatta be, szövege a [2015: CXXXVII. törvény 7. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁸¹ A 36/A. § (1) bekezdése a [2016: CLXVIII. törvény 7. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁸² A 36/B. §-t a [2008: XLII. törvény 39. §-a](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 37. § \(1\) bekezdés h\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁸³ A 36/C. §-t a [2008: XLII. törvény 39. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését és 65. § (1) bekezdésének l) pontját.
- ¹⁸⁴ A 36/C. § (1) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 12. § c\) pontja](#), a [2019: LXVII. törvény 72. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁸⁵ A 36/C. § (2) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 12. § d\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁸⁶ A 36/C. § (3) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 12. § d\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ¹⁸⁷ A 37. § a [2008: XLII. törvény 40. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 64. § (2)–(3) bekezdését.
- ¹⁸⁸ A 37. § (2) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 64. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁸⁹ A 37/A. §-t a [2008: XLII. törvény 41. §-a](#) iktatta be, szövege a [2009: CXLVIII. törvény 31. §-ával](#) megállapított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ¹⁹⁰ A 37/A. § (3) bekezdése a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ¹⁹¹ A 37/A. § (3) bekezdés c) pontja a [2019: LXVII. törvény 65. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ¹⁹² A 37/A. § (4) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹³ A 37/A. § (5) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁴ A 37/A. § (6) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁵ A 37/A. § (6) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁶ A 37/A. § (8) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁷ A 37/A. § (9) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁸ A 37/A. § (10) bekezdését a [2015: CXXXVII. törvény 8. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ¹⁹⁹ A 37/B. §-t megelőző alcímet a [2013: CLXXXIII. törvény 7. §-a](#) iktatta be.
- ²⁰⁰ A 37/B. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 7. §-a](#) iktatta be.
- ²⁰¹ A 37/B. § (2) bekezdése a [2014: XLI. törvény 1. § \(8\) bekezdésével](#) megállapított, a [2015: CCXI. törvény 12. § \(2\) bekezdés b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁰² A 38. §-t megelőző alcímet a [2012: LV. törvény 24. §-a](#) iktatta be.
- ²⁰³ A 38. §-t a [2010: CLVIII. törvény 137. § \(2\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2012: LV. törvény 24. §-a](#) iktatta be.
- ²⁰⁴ A 38. § (1) bekezdése a [2017: L. törvény 153. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

- ²⁰⁵ A 38. § (9) bekezdését a [2017: CXXX. törvény 40. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²⁰⁶ A 38/A–38/C. §-t a [2009: CXLVIII. törvény 32. §-a](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2010: CLVIII. törvény 137. § \(2\) bekezdése](#), 38/A. § (5) bekezdésének a [2009: CXLVIII. törvény 84. § \(3\) bekezdés c\) pontjával](#) elrendelt módosítása, amely szerint a „25. § (3) bekezdésében” szövegrész helyébe a „25. § (4) bekezdésében” szöveg, a „25. § (4) bekezdésében” szövegrész helyébe a „25. § (5) bekezdésében” szöveg lép, nem vezethető át.
- ²⁰⁷ A 39. §-t megelőző alcím a [2012: LV. törvény 25. §-a](#) szerint megállapított szöveg.
- ²⁰⁸ A 39. § a [2012: LV. törvény 25. §-a](#) szerint megállapított szöveg.
- ²⁰⁹ A 39. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a [2013: CLXXXIII. törvény 22. § \(1\) bekezdés b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²¹⁰ A 39. § (5) bekezdését a [2017: CXXX. törvény 40. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²¹¹ A 39/A. §-t a [2008: XLII. törvény 42. §-a](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2012: LV. törvény 38. § \(1\) bekezdése](#).
- ²¹² A 40. § a [2019: LXVII. törvény 66. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²¹³ A 41–42. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 23. § \(5\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.
- ²¹⁴ A 42/A. §-t a [2012: CLXXXVI. törvény 2. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2013: CLXXXIII. törvény 23. § \(5\) bekezdése](#).
- ²¹⁵ A 43. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 23. § \(5\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.
- ²¹⁶ A 43/A. §-t megelőző alcímét a [2007: XXII. törvény 9. §-a](#) iktatta be.
- ²¹⁷ A 43/A. §-t a [2007: XXII. törvény 9. §-a](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 67. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²¹⁸ A 43/A. § (1) bekezdés d) pontja a [2021: LI. törvény 25. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²¹⁹ A 43/A. § (1) bekezdés k) pontját a [2021: LI. törvény 25. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²²⁰ A 43/B. §-t a [2007: XXII. törvény 9. §-a](#) iktatta be, szövege a [2019: LXVII. törvény 68. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²²¹ A 44. § (1) bekezdés a) pontja a [2011: CLXXV. törvény 126. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²²² A 44. § (1) bekezdésének b) pontját a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének j\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²²³ A 44. § (2) bekezdését a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének j\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²²⁴ A IX. Fejezet címe a [2008: XLII. törvény 45. §-ával](#) megállapított, a [2011: CLXXV. törvény 126. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²²⁵ A 45. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a [2011: CLXXV. törvény 126. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²²⁶ A 45. § (1) bekezdés d) pontja a [2012: LV. törvény 26. §-a](#) szerint megállapított szöveg.
- ²²⁷ A 45. § (1) bekezdésének h) pontja a [2008: XLII. törvény 46. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²²⁸ A 45. § (2) bekezdését a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének l\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²²⁹ A 45. § (3) bekezdése a [2011: CLXXV. törvény 126. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²³⁰ A 46. §-t megelőző alcím a [2006: CIX. törvény 102. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²³¹ A 45/A. §-t a [2008: XLII. törvény 47. §-a](#) iktatta be.
- ²³² A 45/A. § (1) bekezdése a [2013: CLXXXIII. törvény](#) – a [2013: CCXXXI. törvény 12. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított – 8. §-ával megállapított szöveg.
- ²³³ A 45/A. § (1) bekezdés e) pontja a [2015: CXXXVII. törvény 9. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²³⁴ A 45/A. § (3) bekezdés b) pontja a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § f\) pontja](#) szerint módosított szöveg, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²³⁵ A 45/A. § (4) bekezdését a [2020: LXVII. törvény 2. §-a](#) iktatta be.
- ²³⁶ A 45/B. §-t a [2008: XLII. törvény 47. §-a](#) iktatta be.
- ²³⁷ A 46. § a [2008: XLII. törvény 48. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²³⁸ A 46. § (1) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § c\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²³⁹ A 46. § (2) bekezdésének bevezető szövegrésze a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#) szerint módosított szöveg. E módosító törvény 428. §-a alapján a rendelkezést a 2009. október 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁴⁰ A 46. § (2) bekezdésének a) pontja a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#), a [2011: CLXXV. törvény 126. § f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁴¹ A 46. § (2) bekezdés b) pontja a [2009: CXLVIII. törvény 34. §-ával](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁴² A 46. § (2a) bekezdését a [2012: LV. törvény 27. §-a](#) iktatta be.
- ²⁴³ A 46. § (2b) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(7\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2017: L. törvény 152. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁴⁴ A 46. § (2c) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(7\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2019: CX. törvény 36. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁴⁵ A 46. § (4) bekezdését a [2012: LXXXVIII. törvény 35. § \(4\) bekezdése](#) iktatta be, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁴⁶ A 46. § (5) bekezdését a [2013: CLXXXIII. törvény 17. §-a](#) iktatta be, szövege a [2015: CLXXXVI. törvény 59. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követő eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁴⁷ A 46. § (6) bekezdését a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(8\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2020: CLXVIII. törvény 52. §-a](#).
- ²⁴⁸ A 46. § (6a) bekezdését a [2017: L. törvény 152. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2020: CLXVIII. törvény 52. §-a](#).
- ²⁴⁹ A 46. § (6b) bekezdését a [2017: L. törvény 152. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2020: CLXVIII. törvény 52. §-a](#).
- ²⁵⁰ A 46. § (6c) bekezdését a [2017: L. törvény 152. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2020: CLXVIII. törvény 52. §-a](#).
- ²⁵¹ A 46/A. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 9. §-a](#) iktatta be, szövege a [2017: L. törvény 152. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁵² A 47. § a [2012: LV. törvény 28. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²⁵³ A 47. § (1) bekezdés e) pontját újonnan a [2020: CLXVIII. törvény 51. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²⁵⁴ A 47. § (1) bekezdés f) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § g\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁵⁵ A 47. § (1a) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 69. §-a](#) iktatta be.
- ²⁵⁶ A 47. § (1b) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 69. §-a](#) iktatta be.
- ²⁵⁷ A 47. § (1c) bekezdését a [2019: LXVII. törvény 69. §-a](#) iktatta be.
- ²⁵⁸ A 47. § (3) bekezdése a [2013: CLXXXIII. törvény 10. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁵⁹ A 47. § (5) bekezdése a [2020: CXXXVI. törvény 2. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ²⁶⁰ A 47. § (8) bekezdése a [2016: CXXXVII. törvény 32. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁶¹ A 47. § (9a) bekezdését a [2013: CLXXXIII. törvény 10. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.

- ²⁶² A 47. § (10) bekezdése a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § h\) pontja](#) szerint módosított szöveg, e módosító törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁶³ A 47. § (12) bekezdését a [2017: L. törvény 154. § a\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁶⁴ A 47. § (14) bekezdése a [2019: LXVII. törvény 72. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁶⁵ A 47/A. §-t a [2004: XVI. törvény 21. §-a](#) iktatta be, szövege a [2008: XLII. törvény 50. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd ez utóbbi módosító törvény 65. § (2) bekezdésének b) pontját.
- ²⁶⁶ A 47/A. § (1) bekezdése a [2012: LV. törvény 29. §-a](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁶⁷ A 47/B. §-t újonnan a [2020: LXVII. törvény 3. §-a](#) iktatta be.
- ²⁶⁸ Az újabb 47/B. §-t a [2007: XLIV. törvény 2. §-a](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének m\) pontja](#).
- ²⁶⁹ A 47/C. §-t a [2008: XLII. törvény 51. §-a](#) iktatta be. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (2) bekezdésének c) pontját.
- ²⁷⁰ A 47/C. § (1) bekezdés a) pontja a [2013: CLXXXIII. törvény 11. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁷¹ A 47/C. § (1a) bekezdését a [2016: CLXVIII. törvény 3. §-a](#) iktatta be.
- ²⁷² A 47/C. § (1b) bekezdését a [2020: CXXXVI. törvény 3. §-a](#) iktatta be.
- ²⁷³ A 47/C. § (3) bekezdése a [2009: CXLVIII. törvény 35. §-ával](#) megállapított szöveg. E módosító törvény 85. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezést a 2010. január 1. napját követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁷⁴ A 47/C. § (5) bekezdése a [2020: CLXVIII. törvény 51. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁷⁵ A 47/C. § (6) bekezdését a [2020: CLXVIII. törvény 51. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ²⁷⁶ A 48. § (1)–(2) bekezdését a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének n\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁷⁷ A 48. § (3) bekezdése a [2011: CLXVI. törvény 9. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ²⁷⁸ A 48. § (4) bekezdését a [2011: CLXVI. törvény 84. § 23. pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁷⁹ A 48. § (5) bekezdését a [2007: CXLVI. törvény 16. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2011: CLXVI. törvény 84. § 23. pontja](#).
- ²⁸⁰ A 48. § (6) bekezdését a [2007: CXLVI. törvény 16. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2011: CLXVI. törvény 9. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított, a [2017: L. törvény 153. § a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁸¹ A 48. § (7) bekezdését újonnan a [2012: LV. törvény 31. §-a](#) iktatta be.
- ²⁸² A 48/A. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 12. §-a](#) iktatta be, a [2017: L. törvény 154. § b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁸³ A 49. § a [2008: XLII. törvény 52. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (2) bekezdésének d) pontját.
- ²⁸⁴ A 49. § (1) bekezdése a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#), a [2017: L. törvény 153. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁸⁵ A 49. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a [2009: LVI. törvény 194–195. §-a](#), a [2017: L. törvény 153. § c\) pontja](#), a [2019: CX. törvény 36. § \(2\) bekezdés a\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁸⁶ A 49. § (2) bekezdés c) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § j\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁸⁷ A 49. § (2) bekezdés d) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § j\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁸⁸ A 49. § (2) bekezdés e) pontját a [2012: LV. törvény 32. §-a](#) iktatta be.
- ²⁸⁹ A 49. § (2) bekezdés f) pontját a [2012: LV. törvény 32. §-a](#) iktatta be.
- ²⁹⁰ A 49. § (3) bekezdését a [2009: LVI. törvény 193. §-a](#) iktatta be, a [2017: L. törvény 154. § c\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁹¹ Az 50. §-t a [2017: L. törvény 154. § d\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ²⁹² Az 51. § a [2008: XLII. törvény 53. §-ával](#) megállapított szöveg. Alkalmazására lásd e módosító törvény 65. § (2) bekezdésének e) pontját.
- ²⁹³ Az 51. § (1) bekezdés a) pontja a [2017: L. törvény 153. § d\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁹⁴ Az 51. § (1) bekezdés b) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § k\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁹⁵ Az 51. § (1) bekezdés c) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § k\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁹⁶ Az 51. § (3) bekezdése a [2016: CLXVIII. törvény 4. §-ával](#) megállapított, a [2017: L. törvény 153. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁹⁷ Az 51. § (4) bekezdése a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#) szerint módosított szöveg. E módosító törvény 428. §-a alapján a rendelkezést a 2009. október 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ²⁹⁸ Az 51. § (1) bekezdés c) pontja a [2017: L. törvény 153. § e\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ²⁹⁹ Az 51. § (5) bekezdésének i) pontja a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#), a [2017: L. törvény 153. § b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰⁰ Az 51. § (5) bekezdésének j) pontja a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#) szerint módosított szöveg. E módosító törvény 428. §-a alapján a rendelkezést a 2009. október 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁰¹ Az 51. § (6) bekezdés nyitó szövegrésze a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#), a [2019: CX. törvény 36. § \(2\) bekezdés b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰² Az 51. § (6) bekezdésének a) pontja a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#) szerint módosított szöveg. E módosító törvény 428. §-a alapján a rendelkezést a 2009. október 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁰³ Az 51. § (6) bekezdésének b) pontja a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#), a [2019: CX. törvény 36. § \(2\) bekezdés c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰⁴ Az 51. § (8) bekezdését a [2008: XLII. törvény 54. §-a](#) iktatta be, szövege a [2009: LVI. törvény 194. §-a](#) szerint módosított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 428. §-a alapján a rendelkezést a 2009. október 1. napját követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁰⁵ Az 51/A. §-t a [2007: XXII. törvény 14. §-a](#) iktatta be. E módosító törvény 18. § (1) bekezdése alapján a rendelkezést a 2007. június 1. napját követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁰⁶ Az 51/A. § (1) bekezdése a [2008: XLII. törvény 68. § \(1\) bekezdésének l\) pontja](#), a [2019: LXVII. törvény 72. § c\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰⁷ Az 51/A. § (2) bekezdésének a) pontja a [2008: XLII. törvény 68. § \(1\) bekezdésének m\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁰⁸ Az 51/B. §-t a [2016: CLXVIII. törvény 5. §-a](#) iktatta be.
- ³⁰⁹ Az 51/B. § (1) bekezdése a [2017: L. törvény 152. § \(4\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³¹⁰ Az 51/B. § (4) bekezdés a) pontja a [2017: L. törvény 153. § f\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³¹¹ Az 51/B. § (7) bekezdése a [2017: L. törvény 152. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³¹² Az 51/B. § (8) bekezdése a [2017: L. törvény 152. § \(5\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³¹³ Az 53. §-t újonnan a [2012: LV. törvény 33. §-a](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte e módosító törvény 38. § (2) bekezdése.

- ³¹⁴ Az 54. §-t a [2015: CLXXXVI. törvény 60. § e\) pontja](#) hatályon kívül helyezte. E módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³¹⁵ Az 55. § eredeti szövegének jelölését a [2002: XXXVI. törvény 23. § \(2\) bekezdése](#) (1) bekezdésre változtatta.
- ³¹⁶ Az 55. § (1) bekezdés a) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § 1\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2017: CLXXIX. törvény 10. §-a](#) iktatta be.
- ³¹⁷ Az 55. § (1) bekezdésének b) pontja a [2008: XLII. törvény 55. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³¹⁸ Lásd a [212/2008. \(VIII. 29.\) Korm. rendeletet](#).
- ³¹⁹ Az 55. § (1) bekezdés c) pontját a [2013: CCLII. törvény 149. § \(3\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2016: CLXVIII. törvény 6. §-a](#) iktatta be.
- ³²⁰ Lásd a [453/2016. \(XII. 19.\) Korm. rendeletet](#).
- ³²¹ Az 55. § (1) bekezdés d)–e) pontját a [2013: CCLII. törvény 149. § \(3\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.
- ³²² Az 55. § (1) bekezdés f) pontja a [2011: CLXVI. törvény 9. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³²³ Lásd a [307/2012. \(X. 29.\) Korm. rendeletet](#).
- ³²⁴ Az 55. § (1) bekezdés g) pontját a [2019: LXVII. törvény 73. § b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ³²⁵ Az 55. § (1) bekezdésének h) pontja a [2006: CIX. törvény 102. § \(5\) bekezdésének g\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³²⁶ Lásd a [89/1998. \(V. 8.\) Korm. rendeletet](#), a [225/2007. \(VIII. 31.\) Korm. rendeletet](#), a [336/2007. \(XII. 13.\) Korm. rendeletet](#), a [153/2009. \(VII. 23.\) Korm. rendeletet](#), a [442/2012. \(XII. 29.\) Korm. rendeletet](#), a [443/2012. \(XII. 29.\) Korm. rendeletet](#), a [445/2012. \(XII. 29.\) Korm. rendeletet](#), a [726/2020. \(XII. 31.\) Korm. rendeletet](#).
- ³²⁷ Az 55. § (1) bekezdés i) pontját a [2019: LXVII. törvény 73. § b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ³²⁸ Az 55. § j) pontját a [2002: XXXVI. törvény 23. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2009: CXLVIII. törvény 36. §-ával](#) megállapított, a [2011: CLXXV. törvény 126. § g\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³²⁹ Lásd a [329/2009. \(XII. 29.\) Korm. rendeletet](#).
- ³³⁰ Az 55. § (1) bekezdésének k) pontját a [2004: XVI. törvény 23. §-a](#) iktatta be, szövege a [2009: CXLVIII. törvény 36. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³³¹ Az 55. § (1) bekezdés l) pontját újonnan a [2011: CXCIII. törvény 162. § \(7\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2013: CLXXXIII. törvény 13. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³³² Lásd az [530/2013. \(XII. 30.\) Korm. rendeletet](#).
- ³³³ Az 55. § (2) bekezdését a [2002: XXXVI. törvény 23. § \(2\) bekezdése](#) iktatta a szövegbe, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölését (1) bekezdésre változtatva. Az 55. § (2) bekezdését a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének o\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2011: XXIV. törvény 39. §-a](#) iktatta be.
- ³³⁴ Az 55. § (3) bekezdését a [2021: II. törvény 5. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.
- ³³⁵ Az 56. §-t újonnan a [2019: LXVII. törvény 70. §-a](#) iktatta be, szövege a [2020: CXXXVI. törvény 4. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³³⁶ Lásd a [26/2019. \(VIII. 26.\) ITM rendeletet](#).
- ³³⁷ Az 56/A. §-t a [2004: XVI. törvény 25. §-a](#) iktatta be, szövegét újonnan a [2004: CXX. törvény 13. §-a](#) állapította meg.
- ³³⁸ Az 56/A. § (1) bekezdését a [2008: XLII. törvény 66. § \(1\) bekezdésének p\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ³³⁹ Az 56/A. § (2) bekezdését a [2011: XLI. törvény 18. § \(2\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.
- ³⁴⁰ Az 56/A. § (3) bekezdését a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § n\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, e hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁴¹ Az 56/A. § (4) bekezdését a [2005: CLXIV. törvény 11. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § n\) pontja](#). E hatályon kívül helyező törvény 32. §-a alapján 2012. szeptember 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.
- ³⁴² Az 56/A. § (5) bekezdését a [2005: CLXIV. törvény 11. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 35. §-a](#) szerint megállapított szöveg.
- ³⁴³ Lásd a [4/2009. \(I. 30.\) NFGM–SZMM együttes rendeletet](#).
- ³⁴⁴ Az 56/B. §-t a [2008: XLII. törvény 58. §-a](#) iktatta be, szövege a [2012: LV. törvény 37. § \(1\) bekezdés j\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁴⁵ Az 56/C. §-t újonnan a [2017: L. törvény 152. § \(6\) bekezdése](#) iktatta be.
- ³⁴⁶ Az 57. §-t megelőző alcímet a [2007: XXII. törvény 15. §-a](#) iktatta be.
- ³⁴⁷ Az 57. § a [2007: XXII. törvény 15. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³⁴⁸ Az 57. § (1) bekezdése a [2008: XLII. törvény 59. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.
- ³⁴⁹ Az 57. § (1) bekezdés a) pontját a [2009: CLXII. törvény 31. § \(5\) bekezdés b\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2021: II. törvény 5. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.
- ³⁵⁰ Az 57. § (1) bekezdés c) pontja a [2012: LV. törvény 36. §-ával](#) megállapított, a [2013: CLXXXIII. törvény 22. § \(1\) bekezdés d\) pontja](#) szerint módosított szöveg.
- ³⁵¹ Az 57. § (1) bekezdés d) pontját a [2012: LXXXVIII. törvény 38. § o\) pontja](#) hatályon kívül helyezte, újonnan a [2015: CXXXVII. törvény 11. §-a](#) iktatta be.
- ³⁵² Az 57. § (1) bekezdés f) pontját a [2009: CXLVIII. törvény 37. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2010: CLVIII. törvény 137. § \(2\) bekezdése](#), újonnan a [2013: CLXXXIII. törvény](#) – a [2013: CCXXI. törvény 12. § \(3\) bekezdésével](#) megállapított – 14. § (1) bekezdése iktatta be.
- ³⁵³ Az 57. § (1) bekezdés g) pontját újonnan a [2020: CXXXVI. törvény 5. §-a](#) iktatta be.
- ³⁵⁴ Az 57. § (1) bekezdés h) pontját újonnan a [2020: CXXXVI. törvény 5. §-a](#) iktatta be.
- ³⁵⁵ Az 57. § (1) bekezdés i) pontját a [2021: LI. törvény 26. §-a](#) iktatta be.
- ³⁵⁶ Az 57. § (1) bekezdés j) pontját a [2021: LI. törvény 26. §-a](#) iktatta be.
- ³⁵⁷ Az 57. § (2) bekezdés a) pontja a [2019: LXVII. törvény 71. §-ával](#) megállapított szöveg.
- ³⁵⁸ Az 57. § (2) bekezdés b) pontját a [2019: LXVII. törvény 73. § c\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.
- ³⁵⁹ Az 57. § (2) bekezdésének c) pontját a [2008: XLII. törvény 59. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2019: LXVII. törvény 73. § c\) pontja](#).
- ³⁶⁰ Az 57. § (2) bekezdés d) pontját a [2015: CCXXV. törvény 30. §-a](#) iktatta be.
- ³⁶¹ Az 57. § (2) bekezdés e) pontját a [2018: LXXXVI. törvény 3. §-a](#) iktatta be.
- ³⁶² Az 57. § (3) bekezdését a [2009: CXLVIII. törvény 37. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be, hatályon kívül helyezte a [2013: CLXXXIII. törvény 23. § \(5\) bekezdése](#).
- ³⁶³ Az 57. § (4) bekezdését a [2013: CLXXXIII. törvény 14. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be.

³⁶⁴ Az 58. §-t a [2013: CLXXXIII. törvény 15. §-a](#) iktatta be.

³⁶⁵ Az 1. mellékletet a [2013: CCXXXI. törvény 1. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2014: XLI. törvény 1. § \(9\) bekezdésével](#) megállapított, a [2015: CLXXXVI. törvény 58. § \(9\)–\(11\) bekezdése és 60. § f\) pontja](#), a [2020: CXXXVI. törvény 6. §-a](#) szerint módosított szöveg.